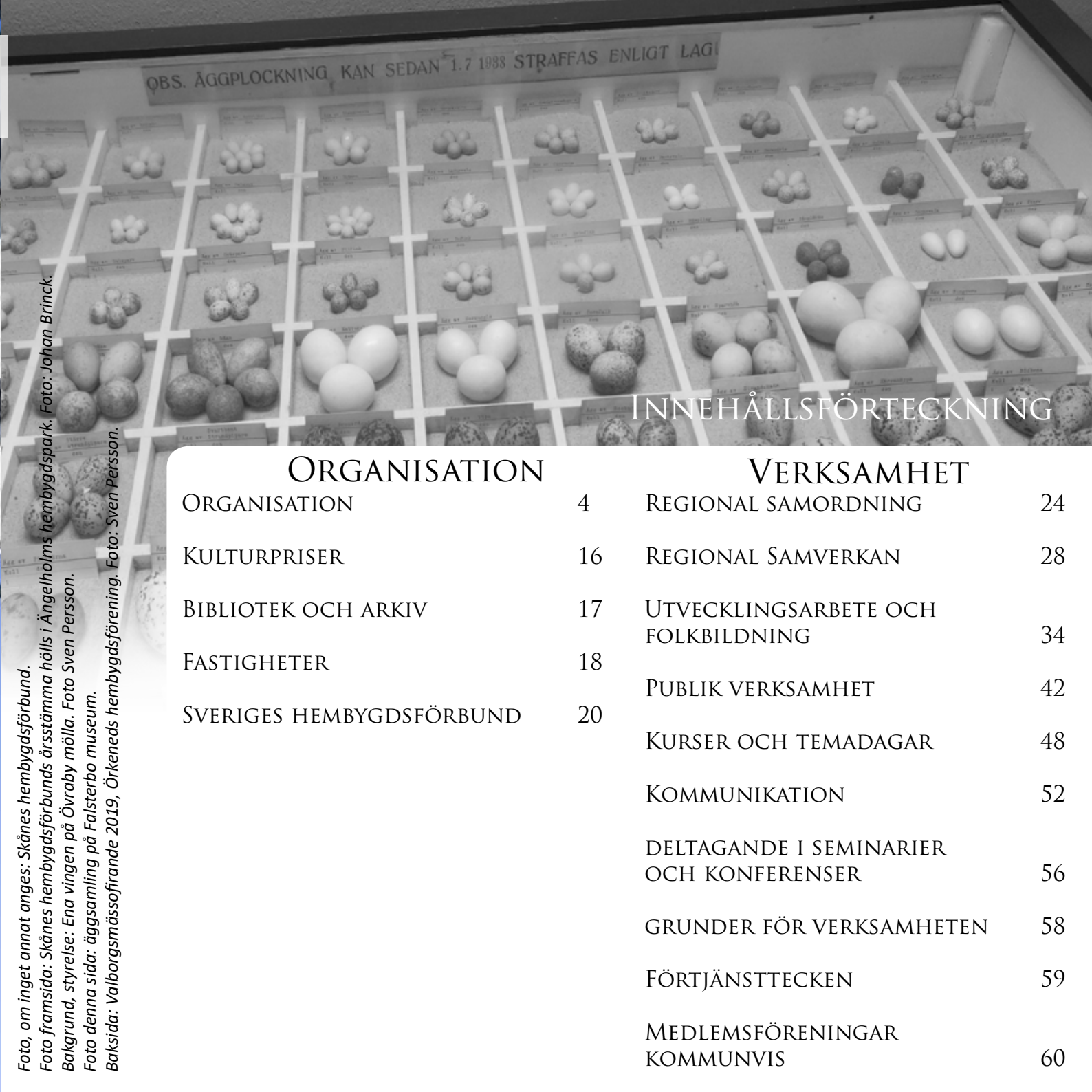

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS
STYRELSE 2020

Foto, om inget annat anges: Skånes hembygdsförbund.
Foto framsida: Skånes hembygdsförbunds årsstämma hölls i Ängelholms hembygdspark. Foto: Johan Brinck.
Bakgrund, styrelse: Ena vingen på Övraby mölla. Foto: Sven Persson.
Foto denna sida: äggsamling på Falsterbo museum.
Baksida: Valborgsmässofirande 2019, Örkeneds hembygdsförening. Foto: Sven Persson.

ORGANISATION	VERKSAMHET
ORGANISATION	4
KULTURPRISER	16
BIBLIOTEK OCH ARKIV	17
FASTIGHETER	18
SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND	20
REGIONAL SAMORDNING	24
REGIONAL SAMVERKAN	28
UTVECKLINGSARBETE OCH FOLKBILDNING	34
PUBLIK VERKSAMHET	42
KURSER OCH TEMADAGAR	48
KOMMUNIKATION	52
DELTAGANDE I SEMINARIER OCH KONFERENSER	56
GRUNDER FÖR VERKSAMHETEN	58
FÖRTJÄNSTTECKEN	59
MEDLEMSFÖRENINGAR	
KOMMUNVIS	60

ORGANISATION

Vårt uppdrag

Skånes hembygdsförbund är en ideell förening och regional huvudorganisation för föreningar som arbetar med kulturarv och lokal historia i Skåne, både i städer och på landsbygd. Förbundet svarar för förmedling av kontakter, information, rådgivning och samordning gentemot medlemsföreningarna och fungerar som informationskanal både i och utanför den egna organisationen. Förbundet är politiskt och religiöst obundet och har verksamhet i hela länet.

Enligt § 2 i stadgarna är Skånes hembygdsförbunds ändamål

- att främja och stödja kultur-, natur- och hembygdsvård
- att vara en del av det levande samhället och dess förändringar
- att verka för samordning av alla i Skåne verksamma ideella krafter för bevarande av kulturarvet
- att bistå den skånska hembygdsrörelsens olika sammanslutningar i deras arbete, såsom information, utbildning, rådgivning, samordning, opinionsbildning m.m.
- att förvalta arkiv, bibliotek, föremål och kulturvårdsobjekt, som tillhör förbundet eller som överlämnats i dess vård
- att förvalta kulturfonder samt i fall, då så stadgas i fonden, utdela därmed avsedda kulturpriser.

Förbundet är en regional aktör som genom bred samverkan bidrar till folkbildning, ökad kunskap om natur- och kulturarv och verksamhet för barn och unga. I samarbeten med föreningar, organisationer, myndigheter, kommuner, universitet, museer, arkiv, skolor och studieförbund möts ideella och professionella i tematiska utvecklingsprojekt. Detta sker alltid i samarbete med medlemsföreningarna.

Utbyte av kunskap, perspektiv och erfarenheter är en grundläggande del i förbundets verksamhet där nationella och regionala perspektiv möter lokala. Att synliggöra medlemsföreningarna och deras kunskap är det främsta uppdraget. Det görs bl.a. genom samverkan och satsningar på digital tillgänglighet, t.ex. filmer, föredrag och seminarier på Youtube, applikationen Shuttle, Hembygdsportalen, Utforska platsen, nyhetsbrev, Facebook och Instagram.

Årsstämman hölls i Ängelholms hembygdspark, med deltagare både digitalt och på plats. Foto: Johan Brinck

Hembygdsförbundets verksamhet präglas av bredden i medlemsföreningarna. Det innebär många och skiftande arbetsuppgifter för att bevara, levandegöra, utveckla och synliggöra hembygdsrörelsens arbete med lokalt kulturarv. Att göra det tillgängligt, känt och angeläget för många är en viktig uppgift. Med kurser, temadagar, möten och utvecklingsprojekt inspirerar och stöttar förbundet föreningarna i deras verksamhet och tillsammans prövas nya vägar för kulturarvsverksamhet, för ortsbor och nyanlända. Samtal om begrepp som hembygd, kulturmiljö, natur- och kulturarv förs med ambitionen att involvera fler. Ett begrepp som diskuteras är kulturarv för överlevnad, dvs hur traderad kunskap kan delas och återanvändas idag med syfte att hushålla med resurser.

De senaste årens fokus på förändringar i landskapet, sambanden mellan natur och kultur och ett hållbart samhälle har inneburit en viktig utveckling och komplettering till arbetet med museisamlingar, arkiv och berättelser om materiell och immateriell kultur.

Våra medlemmar

105 föreningar och andra sammanslutningar har varit anslutna till Skånes hembygdsförbund under 2020. 24 enskilda personer var stödjande medlemmar. En förteckning över medlemsföreningarna finns sist i verksamhetsberättelsen.

2020 hade medlemsföreningarna 32 080 medlemmar. Föreningarna bedriver sin verksamhet på ett par hundra platser i länet; ofta i anslutning till kulturhistoriska byggnader, museer och andra lokala mötesplatser. En del föreningar har valt att inte äga byggnader och verkar inom sitt geografiska område med kulturarrangemang, vandringar, visningar, föredrag, socialt arbete och utställningar. Föreningarna inbjuder årligen, i normala fall, till hundratals arrangemang och utställningar för allmänheten samt temadagar och visningar för skolklasser. De ger ut 36 årsböcker och lokalhistoriska skrifter och en förening även en tidskrift. Det finns ett stort engagemang i frågor rörande lokal utveckling och kultur- och naturmiljöer. Föreningarna spelar en betydande roll för det lokala kulturlivet.

Föreningarna dokumenterar, förmedlar och delar kulturarv och människors berättelser om samtiden, det som blir morgondagens kulturarv. Immateriellt kulturarv är en del i föreningarnas berättelser om platser och en växande del av deras verksamhet. För att öka egen och allmänhetens tillgång till musei- och arkivsamlingar ägnar sig flera föreningar åt registrering och digitalisering av arkiv och föremål. Detta blir tillgängligt bl.a. genom Utforska platsen som är en rikstäckande webbplats för lokalhistoria och drivs av Sveriges hembygdsförbund. Föreningarna satsar också på ökad marknadsföring genom hemsidor, sociala medier, medlemstidningar, turistfoldrar och breddade samarbeten. Skånes hembygdsförbund stöttar och driver utvecklingsprojekt där berättande, delaktighet och att involvera fler är målet.

Nya medlemsföreningar

Ny medlemsförening under 2020: Museiföreningen Krutbrukets Vänner och Everöds sockenförening. Ingen förening har begärt utträde under året.

Vid förfrågningar om medlemskap erbjuder Skånes hembygdsförbund ett möte med kanslichef, ordförande och föreningens blivande kontaktperson i styrelsen.

Medlemsavgifter

Ett medlemskap i Skånes hembygdsförbund och Sveriges hembygdsförbund kostade 2020 (oförändrat) 23 kr/medlem där 10 kr går till det regionala förbundet och 13 kr till det nationella. Föreningar betalar för maximalt 1 000 medlemmar.

Lägsta medlemsavgift för medlemsföreningar: 1 000 kronor/år.

Medlemsavgiften för stiftelser: 1 000 kronor/år. Stödjande medlem betalar 250 kr/år.

Finansiering

Skånes hembygdsförbunds verksamhet har främst bedrivits med verksamhetsbidrag (2 610 000 kr), medlemsavgifter (326 810 kr), projektbidrag (se nedan), administrativ ersättning Lengertz kulturprisfond (35 000 kr), nyttjandeavtal Ballingstorp (7 000 kr) samt bokförsäljning (3 118 kr).

Projektbidrag för 2020 har erhållits från Länsstyrelsen avseende Ballingstorp (byggnadsunderhåll, publika arrangemang, markskötsel) och projekt Ängaliv (ängslåtter, seminarier och kurser). Genom samarbete med Regionmuseet Skåne i projekt *Skånelinjen* har arvode erhållits för arbetsinsats. Region Skåne har stöttat projekten *Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen* och *På varje plats* (kulturpedagogik). Det senare har även Kulturrådet tilldelat projektmedel.

I övrigt hänvisas till förvaltningsberättelsen med balans- och resultaträkningar.

Villkor för regionalt verksamhetsbidrag

Skånes hembygdsförbund erhåller ett årligt verksamhetsbidrag från Region Skåne. Villkoren för bidraget är de nationella kulturpolitiska målen och Regional kulturplan för Skåne 2016-19 (förlängd t.o.m. 2020). Verksamheten ska bidra till "att invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av kulturlivet på lika villkor".

I villkoren för verksamhetsbidraget 2020 ges riktlinjer för förbundet. Enligt dessa ska Skånes hembygdsförbund:

- arbeta med att utveckla hembygdsrörelsen genom samverkan och kunskapsutbyte mellan medlemsföreningar och kommuner
- aktivt samverka i Kulturmiljö Skåne för att nå de nationella kulturmiljömålen
- stödja och utveckla kulturpedagogik i medlemsföreningarnas verksamhet med fokus på barn och unga i Skåne
- aktivt driva utvecklingsarbete inom ramen för Regional samverkansplattform för kulturarvsområdet.

Förbundet redovisar även sitt miljöarbete via Region Skånes miljöbevis. En miljöpolicy finns vad gäller t.ex. transporter, resor, avfall, inköp och digitala möten. Så långt som möjligt förläggs kurser och sammankomster på platser dit allmänna kommunikationsmedel når. Under 2020 har digitala möten ersatt fysiska med ett kraftigt reducerat resande som följd.

Revisorer

Valda av Skånes hembygdsförbund
Ordinarie Filip Lundberg, BDO Malmö, 2020-2021
Ersättare Rebecka Iderup, BDO Malmö, 2020-2021

Valda av Region Skåne
Ordinarie Inger Åbonde, Tomelilla, 2020-2021
Ersättare Gustavo Garcia, Arlöv, 2020-2021

Tre möten, varav ett revisionsmöte, har hållits. Där deltar revisorer, förbundets ordförande, styrelseledamot som utsetts att förvalta Lengertz kulturprisfond (Lennart Eskilsson), kanslichef och ekonomihandläggare från kansliet. Kanslichefen rapporterar på sammanträden i förvaltningsutskott och styrelse om förbundets ekonomi samt följer upp resultatrapport och balansräkning.

*Museiföreningen Krutbrukets Vänner är en av två nya medlemsföreningar. De arbetar bl.a. med att ställa i ordning ett museum vid Torsebro krutbruk.
Foto: Lena Olsson*

Delar av personal och styrelse vid vårstämningen av Ballingstorp

Kansli och personal

Hembygdsförbundet har kansli på Arkivcentrum Syd i Lund. I Kristianstad har förbundet ett tjänsterum på Regionmuseet Skåne i enlighet med en tidigare överenskommelse.

Under året har kanslichefen hållit medarbetarsamtal och lönesamtal.

Lund

Tillsvidareanställd personal:

Pia Sander, kanslichef, 100 %

Sara Williamsson, hembygdskonsulent/kulturpedagog, 100 %, föräldraledig 20.1-4.10

Zanna Friberg, vikarierande hembygdskonsulent/kulturpedagog 100 % 13.1-28.8

Maria Casagrande, hembygdskonsulent 100 %

Carina Johansson, ekonomihandläggare, 50 %

Gunnel Pernryd, kontorsassistent, 50 %

Kristianstad

Carina Johansson, ekonomihandläggare, 50 %. Tjänstgör normalt en dag per vecka i Lund, men inte under 2020.

Projektanställda och praktikanter:

Joakim Holmqvist, administrativa uppgifter, bibliotek, 50 %, sedan 2016

Åsa Andersson, timanställd för att ordna dokument rörande Björkhagen, Gessie 9:2 (från 19.10)

Martina Håkansson, praktikant, deltid, artikelregister, 20.2-21.12.

Förbundsstämma

Förbundsstämman är Skånes hembygdsförbunds högsta beslutande organ. Vid stämman har varje ansluten förening eller motsvarande sammanslutning ett ombud och därutöver för varje påbörjat hundratal medlemmar ytterligare ett, dock högst sammanlagt fem. Frågor och motioner som skall behandlas på förbundsstämma eller extra förbundsstämma skall skriftligen vara styrelsen tillhanda senast två månader före stämma.

Valberedning

Ordförande väljs av stämman. Fem ordinarie ledamöter och två suppleanter, geografiskt fördelade över Skåne, nomineras av medlemsföreningarna och väljs på stämman. Mandatperioden är två år. Valberedningen har haft ett sammanträde på kansliet i Lund och ett digitalt möte.

Ordförande

Monica Nilsson, Gälds härads hembygdsförening, nyval, 2020-2022

Ordinarie

Camilla Kristensson, Gärdslövs byalag, omval 2020-2022

Kitty Olofsson, OK Origo i Össjö, nyval 2020-2022

Bengt-Åke Andersson, Hammarlunda mölleförening 2019-2021

Bo Larsson, Föreningen Övraby mölla 2019-2021

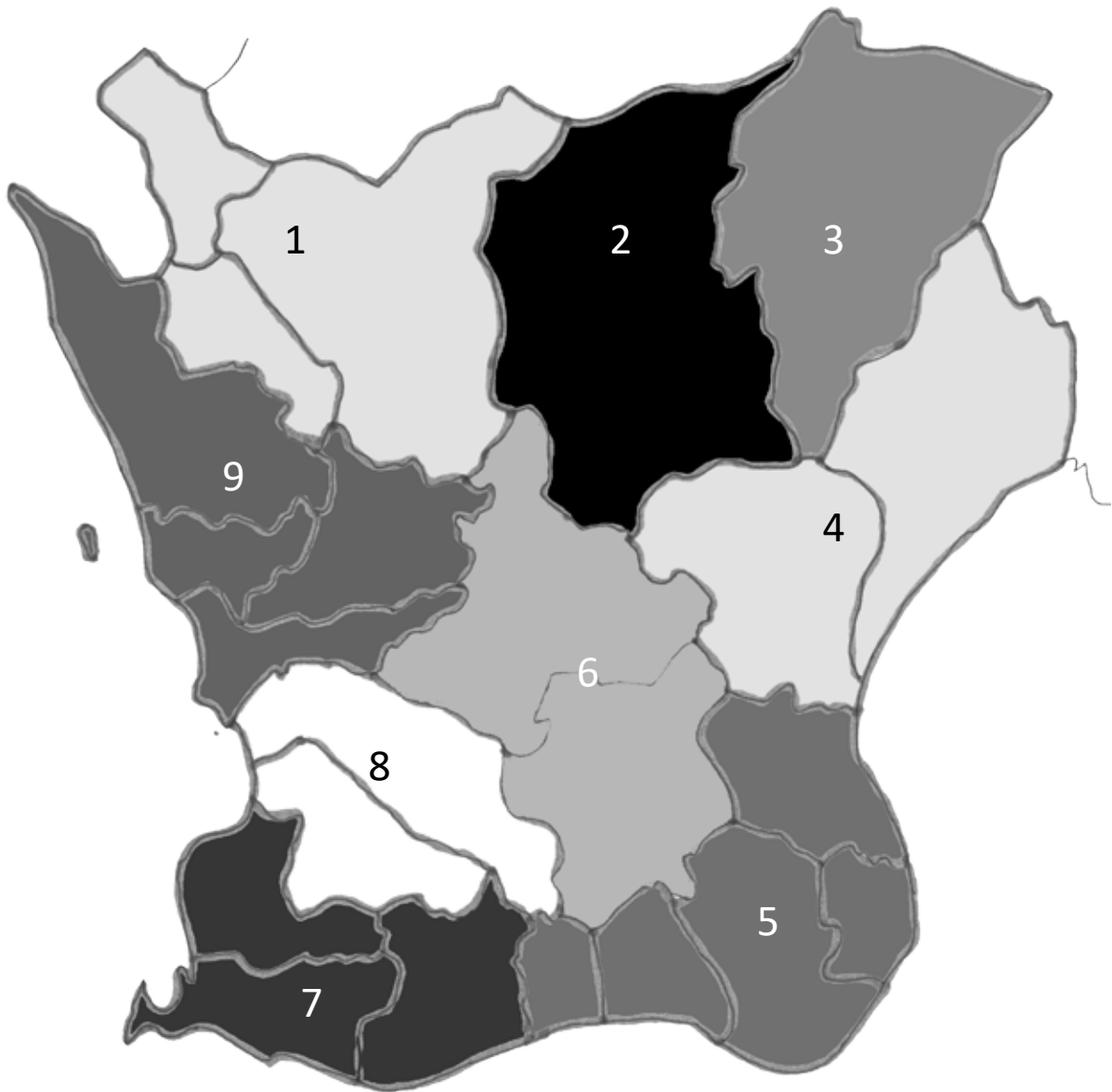
Håkan Månsson, Sösdala hembygds- och fornminnesförening 2019-2021

Suppleanter

Vakanta. Stämman gav styrelsen i uppdrag att söka suppleanter.

Kretsar

Medlemsföreningarna har delats in i nio kretsar som inbjuds till möten vår och höst.
Krets 7 och 8 har sedan flera år utgjort en krets.

Krets 1 – Bjäre, Norra och Södra Åsbo hänader

Bjäre härads hembygdsförening
Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga
Hovs hembygdsförening
Klippans hembygdsförening
Kvidinge sockens hembygdsförening
Munka Lungby – Tåssjö hembygdsförening
OK Origo i Össjö
Perstorps hembygdsförening
Riseberga-Färingtofta hembygdsförening
Spannarpsortens hembygdsförening
Värsjö byalag
Åstorps hembygdsförening
Ängelholms hembygdsförening
Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening
Örkelljunga hembygdsförening
Östra Ljungby och Källna socknars hembygds-förening

Krets 2 – Västra Göinge härad

Hästveda hembygdsförening
Matteröds hembygdsförening
Röke sockengille
Sösdala hembygds- och fornminnesförening
Vinslövs hembygdsförening
Wittsjö hembygdsförening
Västra Göinge hembygdsförening
Västra Torups hembygdsförening

Krets 3 – Östra Göinge härad

Glimåkra hembygdsförening
Göinge hembygdsförening
Göinge slåttersällskap
Hjärsås hembygdsförening
Knislinge hembygdsförening
Loshults hembygdsförening
Museiföreningen Krutbrukets Vänner
Norra Strö hembygdsförening
Osby hembygdsförening
Sibbhults hembygdsförening
Sliperiet Gylsboda
Visseltofta hembygdsförening
Örkeneds hembygdsförening

Krets 4 – Albo, Gälds och Villands hänader

Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby
Everöds sockenförening

Föreningen Blåherremöllas vänner
Föreningen Örsnäs hembygdsgrd
Hembygdsföreningen S:ta Annas gille i Åhus
Gärds härads hembygdsförening
Ivetofta hembygdsförening
Näsums hembygds- och fornminnesförening
Oppmanna-Vånga hembygdsförening
Villands härads hembygdsförening
Önnestadsortens hembygdsförening

Krets 5 – Ljunits Herrestads, Ingelstads och Järrestads hänader

Albo härads hembygdsförening
Föreningen för fornminnes- och hembygds-vård i sydöstra Skåne
Föreningen Tomelilla byagård
Föreningen Övraby mölla
Hembygdsföreningen Bengtemölla Gårds vänner
Ljunits och Herrestads hembygdsförening
Othinslunda hembygdsförening
Södra Ingelstads härads hembygdsförening

Krets 6 – Frosta och Färs hänader (samt föreningar som verkar i hela Skåne)

Eslöfs museiförening
Frosta härads hembygdsförening
Färs härads hembygdsförening
Föreningen Höörs mölla
Föreningen Jöns Henrikssons minne
Föreningen Skånska möllor
Hammarlunda mölleförening
Osbyholms byförening
Stiftelsen Harlösa byahus
Stiftelsen Harlösa donationshus
Södra Ringsjöortens bygdeförening

Krets 7 – Oxie, Skytts och Vemmenhögs hänader

Falsterbonäsets museiförening
Föreningen Svedala-Barabygden
Gärdslövs byalag
Kulturgruppen Anderslöv och bygden
Limhamns museiförening
Norra Grönby mölleförening
Oxie härads hembygdsförening
Sirmiones skeppslag

Stora Hammars mölleförening
Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening

Krets 8 – Bara och Torna hänader

Bara härads hembygdsförening
Hembygdsföreningen i Lomma kommun
Lomma museiförening
Kulturkvadranten i Dalby
Sandbybygdens hembygdsförening
Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening
Staffanstorps hembygdsförening
Torna härads hembygdsförening
Vallkärra-Torns hembygdsförening

Krets 9 – Luggude, Onsjö, Rönnebergs och Harjagers hänader

Billesholmstraktens hembygdsförening
Borstahusens museiförening
Fjälåstorp-Stubbarps byaförening
Fleninge hembygdsförening
Föreningen Viking Foundation
Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening
Hvens hembygdsförening
Kullens hembygdsförening
Möllerikeföreningen
Onsjö härads hembygdsförening
Rydebäcks museiförening
Rönnebergs härads hembygdsförening
Röstånga turist- och hembygdsförening
Skromberga Akademi
Stenestadsortens hembygdsförening
Stiftelsen Gamlegård i Billinge
Stiftelsen Jöns Jons-gården i Kattarp
Södra Luggude härads hembygdsförening
Wällufsbygdens hembygdsförening

Styrelse

I styrelsen ingår dels representanter valda av stämman dels representanter valda av Region Skåne. Hembygdsförbundets stämma utser fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare med en mandattid på två år samt en revisor med suppleant för en tid av ett år. Stämman väljer också ordförande och vice ordförande för en tid av ett år. Region Skåne utser tre ordinarie ledamöter med ersättare samt en revisor med revisorssuppleant. Mandatperiod för regionens ledamöter följer regionvalet.

Styrelsen har under 2020 haft nio möten varav ett konstituerande och fyra digitala möten via Zoom. Ett av mötena hölls på gården Björkhagen, Gessie 9:2. På grund av pandemin har ingen vårutflykt eller därmed sammanhängande föreningsbesök gjorts under året.

Styrelsen efter stämman 2020:

Valda av Skånes hembygdsförbund

Ordförande

Sven Jensén, Broby, omval 2020-2021

Vice ordförande

Thord Kristiansson, Munka Ljungby, omval 2020-2021

Ordinarie

Ingegerd Hagelin, Västra Forestad, 2019-2021

Gun Larsson, Broby, 2019-2021

Johan Brinck, Ängelholm, 2019-2021

Sofia Winge, Lund, omval 2020-2022

Suppleanter

Lennart Eskilsson, Hässleholm, omval 2020-2022

Margareta Fries, Sjöbo, 2019-2021

Ingmar Melin, Kristianstad, omval 2020-2022

Ingegerd Christiansson, Arlöv, nyval 2020-2022

Valda av Region Skåne

Ordinarie

Kristina Backe, Trolleholm Smedtorp, 2019-2022

Peter J Olsson, Malmö, 2019-2022

Dan-Peter Nilsson, Ystad, 2019-2022

Suppleanter

Cornelia Björklund-Röjner, Limhamn, 2019-2022

Lisbeth Lindell, Helsingborg, 2019-2022

Charlotte Ramel-Andersson, Sjöbo, 2019-2022

Regionmuseet Skåne/Landsantikvarien i Skåne

Anna Hansen

Sekreterare/Kanslichef

Pia Sander

Valberedningens ordförande, adjungerad till styrelsen

Monica Nilsson, Gärds Köpinge, nyval 2020-2022

Styrelsens ideella engagemang, kompetens och kontakter är av stort värde för förbundet och verksamheten.

Ledamöterna bidrar till att bredda förbundets nätverk, driva skånsk hembygdsrörelses frågor och göra förbundet och rörelsen mer kända; både lokalt, regionalt och nationellt. De deltar i förbundets arbete och möten, i arbetsgrupper, utvecklingsprojekt, kurser och arrangemang samt i lokala föreningsaktiviteter. Deras kompetens används i både sakfrågor och verksamhet. Ordförande och kanslichef har månatliga avstämningsmöten.

Ledamöterna representerar Skånes hembygdsförbund i olika sammanhang och deltar i konferenser och strategiska möten med Länsstyrelsen Skåne, organisationer, kommuner, samarbetsparter och Sveriges hembygdsförbund. Några ledamöter ingår i arbetsgrupper hos Sveriges hembygdsförbund, t.ex. lokalhistoriskt råd, kulturmiljöråd, föreningsutveckling och arbetsgruppen för utmärkelser (inklusive Årets hembygdsbok). En betydande insats görs även av förbundets ledamöter genom medverkan i aktiviteter på förbundets gård Ballingstorp, fornlämningen Biskopskällaren och donationen Björkhagen, Gessie 9:2 (donation 2020, en fyrilängad gård på Söderslätt).

Totalt har styrelsen lagt ned 3 005 ideella timmar under 2020, varav 945 i Björkhagen, Gessie 9:2.

Styrelsen har under 2020 arbetat minst 3005 ideella timmar, varav 945 i Björkhagen, Gessie 9:2. Foto från städdag i oktober.

Förvaltningsutskott

Efter stämman ingår följande: Johan Brinck, ordförande, Cornelia Björklund-Röjner, vice ordförande, Sven Jensén, Lennart Eskilsson och Pia Sander. Kanslichefen är sekreterare och hembygdskonsulenter adjungeras vid behov. Förvaltningsutskottet har under året haft sju sammanträden, varav tre digitalt och ett på Björkhagen, Gessie 9:2.

Diskussionsforum

Ett forum för styrelsen att träffas och diskutera frågor utanför sammanträden. Seminarium 23.10 om jämställdhet för styrelse och personal, i samarbete med Jämställd utveckling Skåne.

Arbetsgrupper

Förbundets styrelse har tillsatt följande arbetsgrupper som varit i arbete under 2020:

- Kulturprisgruppen: Kristina Backe, Madeleine Brandin, Ingela Jacobsson, Bengt Berglund, Johan Brinck, Lisbeth Lindell, Pia Sander.
- Verksamhetsplan 2021: Sven Jensén, Pia Sander, Johan Brinck, Cornelia Björklund-Röjner och Thord Kristiansson med bidrag från Maria Casagrande och Sara Williamsson.
- Björkhagen, Gessie 9:2: Sven Jensén, Thord Kristiansson, Ingegerd Hagelin, Ingmar Melin, Gun Larsson och Pia Sander.
- Digital årsbok: Johan Brinck, Sven Jensén, Thord Kristiansson.

Styr- och policydokument

Dokument som tillkommit eller reviderats under 2020:
Verksamhetsplan 2020. Fastställd av stämman 2020.
Delegationsordning. Tillägg och övergripande revidering.
Miljöpolicy. Redovisas årligen till Region Skåne.

Yttrande och remisser

Beroende på sakfrågan involveras medlemsföreningar ibland, ibland inte. Berörda medlemsföreningar inbjuds till samrådsmöten där den aktuella remissen går igenom och synpunkter framförs. Ibland har samtliga föreningar tillfrågats, ibland ett mindre urval beroende på remissens innehåll. Ordförande har sedan formulerat remissvaret som gått ut på remissrunda till berörda föreningar, ledamöter i styrelsen och kanslichef för synpunkter.

Remissvar:
Nya målbilder för god miljöhänsyn gällande kulturmiljöer i skogen, Skogsstyrelsen
Regional kulturplan 2021-2024, Region Skåne
Grön infrastruktur, Länsstyrelsen Skåne

Yttrande:
Regional utvecklingsstrategi, Region Skåne
Ideell kulturallians yttrande gällande regional kulturplan 2021-2024

SH är medlemmar i Skånes Arkivförbund, ett regionalt lokalhistoriskt arkiv med material från framför allt föreningar.

Medlemskap i organisationer

- Sveriges hembygdsförbund
- Skånes Arkivförbund
- IKA Skåne (Ideell kulturallians)
- Nätverket idéburen sektor
- Fremia, arbetsgivarförbund för ideella organisationer
- SNOK, Sydsvenska natur- och kulturgårdar

Stiftelsen Regionmuseet

Skånes hembygdsförbund är en av de tre stiftarna i Stiftelsen Regionmuseet Skåne. Förbundet har tre ledamöter och tre ersättare i styrelsen för Regionmuseet Skåne. Ordinarie ledamöter är Sven Jensén, Ingegerd Hagelin och Kristina Backe. Suppleanter är Gun Larsson (nyval), Sofia Winge och Thord Kristiansson. Hembygdsförbundets revisor i styrelsen: Monica Nilsson med Lars-Olof Tjärnvall som suppleant. Sven Jensén är ledamot i styrelsens arbetsutskott och i styrelsen för det av Regionmuseet Skåne grundade bolaget Sydsvensk arkeologi AB.

Region Skånes kulturförvaltning

8.5 hölls ett uppföljningsmöte mellan SH:s kansli och handläggare på Region Skånes kulturförvaltning om förbundets verksamhet och ekonomi samt genomgång av ansökan (2021) och redovisning av verksamhetsbidrag (2019).

Skånes hembygdsförbunds bibliotek

Fisket och dess utövare i Trelleborg med angränsande fiske (1995); Studier i sve

KULTURPRISER

Lengertz kulturpriser

William Lengertz (1891-1962), författare och antikvariatinnehavare, har gett namn åt de två kulturpriser som Skånes hembygdsförbund delar ut sedan 1967 i enlighet med en testamentarisk donation. En av styrelsen utsedd ledamot (under 2020 Lennart Eskilsson) övervakar handeln med värdepapper i Lengertz kulturprisfond vars aktieportfölj hanteras av Sparbanken Skåne.

Pristagarna 2020 har utsetts av styrelsen efter förslag från en arbetsgrupp bestående av Kristina Backe, Johan Brinck, Lisbeth Lindell och Pia Sander (samtliga SH:s styrelse), Bengt Berglund (Gärds härads hembygdsförening), Madeleine Brandin (fd ledamot SH:s styrelse) samt Ingela Jakobsson (fd chef Trelleborgs museum). Kulturprisgruppen har haft tre planeringsmöten, ett ateljébesök, en pressvisning samt arrangerat en utställning på Höganäs museum och konsthall från 3.10 till 8.11. I utställningen presenterades pristagarna och William Lengertz.

Kulturpristagare 2020

Konst. Gustav De Abreu Sundin, Torekov, för sitt måleri.

Litteratur. Siv Liljeqvist, Höganäs, för boken "Sädeskärvarnas tid". Boken var också förbundets medlemsbok för 2020.

BIBLIOTEK OCH ARKIV

Skånes hembygdsförbunds referensbibliotek består av ca 7 000 titlar, drygt 120 hyllmeter, och finns i ett magasin på Arkivcentrum Syd (ACS). Biblioteket omfattar böcker om Skåne, Blekinge, Halland, Kronobergs län, Kalmar län, Öland, Jönköpings län och Danmark. Den topografiska avdelningen för Skåne innehåller i huvudsak medlemsföreningarnas årsskrifter och tillväxten sker främst genom deras publikationer, ca 40 titlar varje år. I förbundets bibliotek ingår även Ola Cappelins boksamling som donerades till Skånes hembygdsförbund på 1940-talet. Böckerna har registrerats i ett Excel-dokument av Hans Wilson, Billesholmstraktens hembygdsförening. Samlingen utgörs av 1 377 titlar.

Artikelregister

I ett artikelregister läggs medlemsföreningarnas årsböcker in och sorteras efter författarens namn, ort och ämnesområde. Under året har 5 212 artiklar lagts in. Vid årsskiftet bestod registret av 27 747 artiklar. 20 medlemsföreningar har fått samtliga årsböcker inlagda i registret.

Småtrycksarkiv

På förbundets kansli finns en samling tidningsklipp och småtryck från medlemsföreningarna. Materialet är sorterat föreningsvis.

Bibliotek och småtrycksarkiv sköts av förbundets administrativa personal som svarar på förfrågningar från forskare, föreningar och allmänhet. Särskilt efterfrågade är titlar från den topografiska avdelningen.

Bibliotek och artikelregister är sökbara i pdf-filer på Skånes hembygdsförbunds hemsida. En tryckt information om förbundets bibliotek, artikelregister och småtrycksarkiv finns i forskarsalen på ACS. Vykort om biblioteket och artikelregistret har producerats (se bakgrundsbild) och finns i forskarsalen samt delas ut vid arrangemang.

FASTIGHETER

Biskopskällaren på Ivö

Biskopskällaren är en fornlämning och en rest av en medeltida byggnad där ärkebiskop Anders Sunesen levde på 1220-talet. C4 Teknik, Kristianstad kommun, har 2020 på uppdrag av Länsstyrelsen Skåne utfört markskötsel på platsen två gånger. Under året har ordförande Sven Jensén lagat ett trasigt grindlås och en ansökan skickats till Länsstyrelsen Skåne om medel för att ta fram en skötselplan. Biskopskällaren är öppen för allmänheten året runt.

Ballingstorp

Byggnadsminnet består av Ballingstorpsgården med den intilliggande gården Per Ols och ligger utanför Hanaskog. Till Ballingstorp kommer besökare under hela året. De vandrar längs natur- och kulturstigen, skådar fåglar vid Gummestorpasjön och fikar i det gröna. Trädgårdsmöbler finns uppställda året runt och vissa av byggnaderna står öppna för besökare.

Förbundets syfte med byggnadsminnet är att det ska vara en inspirations- och kunskapskälla för medlemsföreningarna hur man bevarar och använder en natur- och kulturhistorisk plats för publika och pedagogiska ändamål. Kunskapsdelning är ett fokus för verksamheten på gården. Årligen arrangeras en slätterdag där allmänheten kan lära sig att hantera lie och räfsa samt får en introduktion till ängens betydelse för den biologiska mångfalden. Förbundets personal, några styrelseledamöter och lokala intresserade hjälps åt med den publika verksamheten i Ballingstorp och inleder säsongen med en städdag i maj. Varje år deltar förbundet i Kulturarvsdagen med visningar och aktiviteter i Ballingstorp.

Britt-Marie och Tore Letin, Hanaskog, har stått för kontinuerlig tillsyn av gården och skötsel av rabatter. De har också öppnat byggnaderna för besökare och hjälpt till vid arrangemang. Ordförande håller i kontakter rörande markskötseln samt avtal med Hanaskogs gods angående användning av gårdarna vid jakt. En handfull betesdjur hålls på markerna för att hindra igenväxningen. Tack vare ett avtal med biodlare finns bisamhällen på platsen vilket bidrar till den biologiska mångfalden. En överenskommelse är tecknad med Nose Work Damerna om deras nyttjande av området för spårningsövningar med hundar. En svampinventering utfördes 29.8 av Puggehatten, Skånes Mykologiska Förening. Familjescouter är en lokal grupp av barnfamiljer som frekvent besöker gården för lek, lärande och umgänge.

Förbundet söker årligen medel från Länsstyrelsen för byggnadsvård, publik verksamhet och information samt för markskötsel. Eftersom Ballingstorp är ett byggnadsminne erhålls 90 % av kostnaderna för underhållet av byggnaderna. Knadriks kulturbygg anlitas för underhållsarbetet. Markerna och trädgården sköts i enlighet med skötselplaner utformade av Länsstyrelsen respektive Regionmuseet Skåne. För markskötseln anlitas Lars Winkvist. På ett avstämningsmöte rörande byggnadernas underhåll träffas årligen hembygdsförbundet, hantverkare, byggnadsantikvarie och värdeparet Letin. Underhåll har gjorts enligt vård- och underhållsplanen som upprättades av Kulturen i Lund 2015.

Donationen Björkhagen, Gessie 9:2

Harald och Gulli Larsson testamenterade gården Björkhagen, Gessie 9:2 att efter bådass fränfalle tillfalla Skånes hembygdsförbund. Gården skall varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet och deras önskan och villkor är mycket detaljerade.

Utdrag ur testamentet:

”Skånes hembygdsförbunds uppgift och ändamål skall vara att utföra kulturminnesvårdande insatser och byggvård för att bevara denna gamla kringbyggda gård för kommande generationer och att här ha möjlighet att anordna kulturella arrangemang, utställningar och möten och dessutom bevara, förvara o visa förbundets och makarnas föremål av kulturellt värde med anknytning till gården o bygden. En del av den kringbyggda gården är en korsvirkesbyggnad från 1700-talet med klineväggar, som varit torp, som under enskiftet ingick vid byggandet av den kringbyggda gården med port som har en genuin och ålderdomlig atmosfär.”

I januari 2020 gick Gulli Larsson bort och förbundet kallades till bouppteckning den 26.5 såsom universell testamentstagare. Skånes hembygdsförbunds styrelse beslöt den 5.6, efter moget övervägande, att ta emot donationen eftersom den innebär goda möjligheter till verksamhet som ansluter till förbundets verksamhet. Gården är fyrilängad med flera stora trädgårdar och marken, 24 hektar, arrenderas ut. Donationen omfattar värdepapper och aktier vilket är en förutsättning för att SH tog emot donationen.

Tillträdesmöte hölls den 30.9 hos testamentsexekutor Andreas Wahn i Vellinge. Medlemsföreningarna informerades i samband med förbundsstämman i Hembygdsparken i Ängelholm den 20.9.

Ett omfattande röjnings- och renoveringsarbete har satts igång i boningslängan, cafébyggnaden och trädgårdarna inför verksamhet 2021. Styrelsen har utsett en arbetsgrupp med uppdrag att iordningställa gården inför kommande verksamhet. I gruppen ingår Sven Jensén, Thord Kristiansson, Gun Larsson, Ingmar Melin, Ingegerd Hagelin och Pia Sander. Ellen Kristiansson och Andreas Ferm har i samråd med arbetsgruppen städat caféet samt rivit ut ytlager i boningslängan inför renoveringen.

I årsredovisningen för 2020 inryms donationen tillfälligt i Skånes hembygdsförbunds dito. Utredning om andra sätt att förvalta gården har satts igång.

SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND

Hembygdsrörelsen samlar drygt 2 000 föreningar i landet. Skånes hembygdsförbund är medlem i Sveriges hembygdsförbund (SHF), liksom övriga 25 regionala hembygdsförbund. Riksförbundets roll är att samla, stödja och företräda hela hembygdsrörelsen, inte minst genom kontakter med myndigheter och beslutsfattare. De uppvaktar politiker, besvarar remisser och gör hembygdsrörelsen mer synlig i samhället. Under 2020 har arbetet också kommit att handla om hembygdsrörelsens behov av statligt krisstöd, inte minst för inställda evenemang, med anledning av coronapandemin. Samarbetet med riksorganisationen ger skånsk hembygdsrörelse tillgång till kunskap, kontaktnät och arbetsgrupper över hela landet. Samarbetet ger också möjlighet att sprida beprövade metoder och koncept till andra delar av landet.

Verksamhetsinriktningen för perioden 2018-2022 pekar på tre fokusområden för hela hembygdsrörelsen:

- Landskapets förändring
- Barn och unga
- Föreningsutveckling

Riksstämman

Riksstämman, som var planerad att genomföras i Nyköping tillsammans med Södermanlands hembygdsförbund, ersattes av ett webbaserat möte den 23 maj. Ombud för Skånes hembygdsförbund var Thord Kristiansson, Ingegerd Hagelin, Johan Brinck, Sofia Winge och Ros-Mari Paulsson (representant för krets 9). Pia Sander deltog som observatör för kansliet och Sven Jensén i egenskap av ledamot för Sveriges hembygdsförbunds styrelse.

Kulturmiljörådet

Rådet arbetar med omvärldsspaning och opinionsbildning, och Sven Jensén deltar för Skånes hembygdsförbund. Han har i rådet drivit frågor som rör vattendirektivet och igenväxningsproblematiken.

Lokalhistoriska rådet

Sven Jensén deltar för Skånes hembygdsförbund och har under året bl.a. medverkat digitalt i en konferens om årets hembygdsbok samt fysiskt på en konferens i Örebro den 17.1.

Ordförandeträffar

Ordförande i de 26 regionala hembygdsförbunden träffas årligen för att diskutera frågor av gemensamt intresse. Under ett möte i Stockholm 12-13.2 diskuterades förnygring och stöd i arbetet med barn och unga i hela rörelsen samt SHF:s nya program för natur- och kulturlandskapet. Under digitala möten 11.6 och 22.9 diskuterades pandemins effekter för hembygdsrörelsen samt hur rörelsen kan verka mer digitalt.

Sliperiet Gylsboda blev Årets hembygdsförening. Här får ordförande Pia Lindberg ta emot priset av Maria Norrfalk, ordförande i Sveriges hembygdsförbund och Sven Jensén, ordförande i Skånes hembygdsförbund. Foto: Linda Stjärnqvist

Årets hembygdsbok

Sveriges hembygdsförbund utser årligen Årets hembygdsbok. Priset uppmärksammar en bok eller en serie årsböcker som på ett föredömligt sätt levandegör det lokala kulturarvet. Med priserna vill SHF uppmärksamma den rika hembygds litteraturen och stimulera kvalitet i forskning och levandegörande av den lokala historien.

Skånes hembygdsförbund nominerade *Kävlinges historia III, Industrialiseringen* utgiven av Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening. Det är den tredje boken i en serie om tre och handlar om Kävlinges förvandling från bondby till industriort. Författarna är Nils-Erik Winther, Ragnar Hellborg och Anders Ödman.

Årets hembygdsförening

Utmärkelsen Årets hembygdsförening utdelas årligen av Sveriges hembygdsförbund. Skånes hembygdsförbunds styrelse nominerade Sliperiet Gylsboda, som erhöll den fina utmärkelsen.

Juryns motivering löd: "Sliperiet Gylsboda har på ett enastående sätt tagit tillvara natur- och kulturlandskapet runt en tidigare blomstrande stenindustri. Föreningen har gjort miljöerna tillgängliga för såväl turister som boende i regionen, och har i samverkan med andra lokala aktörer möjliggjort nya verksamheter och mötesplatser. Sliperiet Gylsboda har bidragit till att utveckla sin bygd till ett attraktivt besöksmål". Prisceremonin ägde rum vid Sliperiet Gylsboda med riksorganisationens ordförande Maria Norrfalk som prisutdelare.

Konsulentträffar

Hembygds konsulenterna i Sverige träffas regelbundet för att utbyta tankar och erfarenheter samt information om pågående verksamhet. En konsulentträff hölls i Jönköping den 30.1-31.1. En digital konsulentträff, som SH planerade och modererade, genomfördes den 27.8. Därefter beslutades att ses för kortare digitala träffar en gång i månaden, vilket också skett.

Utforska platsen

Under 2020 har allt material som tidigare fanns på den lokalhistoriska webbplatsen Bygdeband integrerats i hembygdsportalen www.hembygd.se. Via kartfunktioner kan besökarna ta del av material knutet till cirka 70 000 platser i hela Sverige, sammantaget över 400 000 bilder och dokument. Det är Sveriges hembygdsförbunds medlemsföreningar som administrerar arbetet. Ca 30 skånska föreningar har material på Utforska platsen.

VERKSAMHET

Coronapandemins påverkan på verksamheten

SH skickade i maj en enkät till medlemsföreningarna gällande hur coronapandemin påverkat verksamhet och ekonomi. 65 föreningar svarade. En sammanställning av svaren, som alltså endast gäller första halvåret 2020, visade bl.a. att så många som 50 föreningar sa sig ha haft inkomstbortfall, att 19 haft kostnader för verksamhet som ej kunnat genomföras och att bara ett fåtal sökt någon form av krisstöd hos kommunen. 15 föreningar såg positiva effekter i det att de fått tid att rensa, städa, underhålla fastigheter och ta hand om föremål samt att krisen gett tillfälle att komma över tröskeln till digitala lösningar för t.ex. möten och utställningar. Under andra halvåret 2020 har flera föreningar sökt och fått ersättning för inställda evenemang samt stöd för särskilda behov hos Statens kulturråd.

Med anledning av 2020 års speciella utmaningar utlyste Skånes hembygdsförbunds styrelse i slutet av året innovationspriser, som en uppmuntran till kreativa medlemsföreningar. De sju mottagarna utsågs årets sista dagar.

För SH:s vidkommande har pandemin inneburit en snabb omställning från fysiska möten, kurser, seminarier och temadagar till digitala sådana, i mötesverktyget Zoom. Löpande handledning av föreningar i digital mötesteknik har varit en del av arbetet under året. Föreläsningar har spelats in och delats via Youtube. Youtube-kanalen har också utvidgats med andra slags utbildningsfilmer för medlemsföreningar samt filmer gjorda i syfte att berätta om hembygdsrörelsen och om de fastigheter som SH förvaltar. Genom att erbjuda t.ex. digitala föreläsningar har en delvis ny publik nåtts. Å andra sidan har evenemang såsom mingeltorg och mässor där hembygdsrörelsen möter allmänheten behövt ställas in. Den digitala tekniken har gjort det möjligt att möta en enskild förening för rådgivning eller fortbildning, utan att det innebär långa resor. Men pandemin har också gjort det svårare att möta föreningar som inte kan delta i fortbildningar digitalt. Medlemsföreningarna vittnar om vilken stor betydelse det har haft för dem att SH anordnar digitala möten och seminarier. Det ger en känsla av samhörighet och sammanhang i tider när man inte kan möta andra människor fysiskt.

Ordmoln baserat på medlemsföreningarnas enkätsvar om hur coronapandemin påverkat verksamheten, och vilka aktiviteter som man ändå lyckats genomföra. Ju fler gånger ett ord förekommer i enkätsvaren, desto större är det i ordmolnet.

Samtal om en gemensam besöksmålsfolder vid kretsmötet hos Örkeneds hembygdsförening.

REGIONAL SAMORDNING

Kretsmöten

Vanligtvis brukar det hållas kretsmöten två gånger om året, hos 16 värdföreningar. I början av 2020 hann fem av åtta fysiska kretsmöten hållas innan pandemin satte stopp för de resterande. För hösten valde förbundet att kalla till två digitala kretsmöten, gemensamma för samtliga kretsar. Mötenas primära funktion är utbyte av information, idéer och erfarenheter mellan medlemsföreningar. Ett sådant kan ske också digitalt. Möjligheten att besöka varandra och lära känna varandras miljöer går dock förlorad.

Sammanlagt deltog 91 deltagare från 38 föreningar i årets kretsmöten. Som en jämförelse kan nämnas att kretsmötena 2019 samlade 290 personer från 75 medlemsföreningar.

- 24.2 Bygdegården i Östra Flyboda. Örkeneds hembygdsförening
- 25.2 Röke sockenstuga. Röke sockengille
- 9.3 Ola Ols bygdemuseum i Killhult. Frosta härads hembygdsförening
- 10.3 Klockaregården i Kävlinge. Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening
- 11.3 Falsterbo museum samt Andersson-gården. Falsterbo museiförening
- 23.9 Digitalt. Norra Strö hembygdsförening
- 19.10 Digitalt. Fleninge hembygdsförening

På kretsmötena står alltid några frågor i fokus. Vid vårmötena diskuterades den nya besöksmålsfoldern, ett kommande publikt mingeltorg i Malmö, Facebook för utbyte mellan föreningar samt Youtube som verktyg för kunskapsspridning. Under höstmötena diskuterades främst coronapandemins effekter på föreningarnas verksamheter och risken för bränder i hembygdsrörelsen.

Ordförandeträffar

Medlemsföreningar bjöds under 2020 till ordförandeträffar för att utbyta idéer och erfarenheter. Vårens tre planerade träffar ställdes in med anledning av coronapandemin. Under hösten hölls två digitala träffar. Dagordningen sattes av deltagarna tillsammans. Sven Jensén var samordnare. Frågor om pandemins påverkan på föreningarnas verksamheter, digital mötesteknik, bränder i hembygdsrörelsen samt demokratiåret 2021 har varit viktiga.

- 18.11 12 personer från 11 föreningar deltog
- 23.11 14 personer från 14 föreningar deltog

Förbundsstämma

Förbundets årsstämma hölls söndagen den 20.9 i Ängelholms hembygdspark med Ängelholms hembygdsförening som värd. Genom att erbjuda deltagande i stämman såväl på plats som digitalt gjorde förbundet vad som kunde göras för att säkra föreningsdemokratin i tider av restriktioner med anledning av coronapandemin. Stämman kunde också ses i efterhand på förbundets Youtube-kanal, av medlemmar endast.

Till stämman hälsade Ängelholms hembygdsförenings ordförande Carl-Gustaf Gudmundsson välkomna varefter Skånes hembygdsförbunds ordförande Sven Jensén höll ett inledningstal. Stämman leddes därefter av Carl-Gustaf Gudmundsson. Efteråt hölls värdföreningens museer öppna för besök på egen hand.

Stämman samlade totalt 37 personer, varav 28 ombud. Fem av dessa deltog digitalt, via Zoom. 25 föreningar var representerade.

Uppsökande verksamhet och rådgivning

Konsulenter och styrelse på Skånes hembygdsförbund genomförde besök hos medlemsföreningar och presumtiva medlemmar i uppsökande verksamhet och rådgivning. Med anledning av coronapandemin skedde detta i betydligt mindre omfattning än tidigare år.

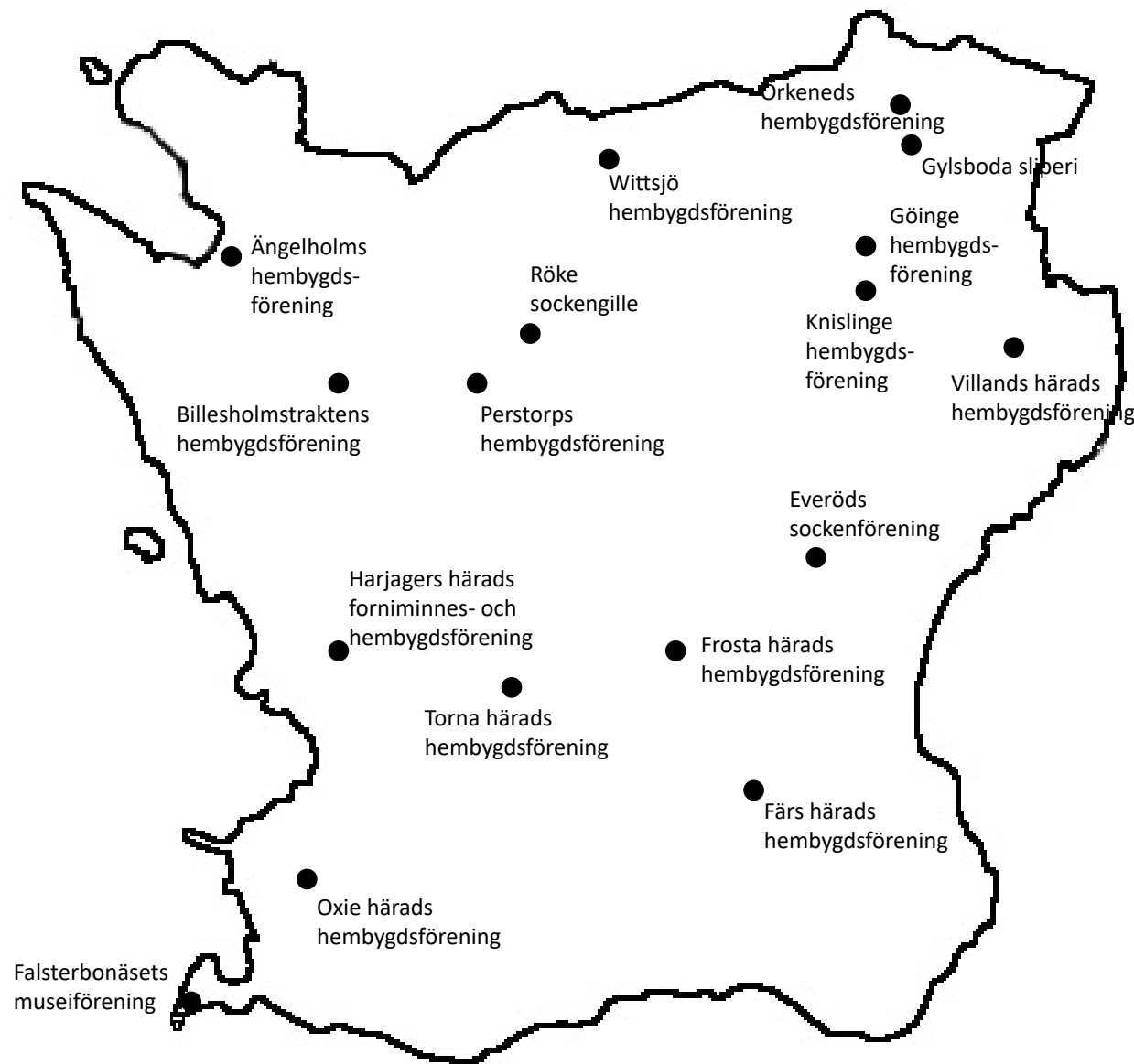
- 12.2 Knislinge hembygdsförening. Forntid för tredjeklassare.
- 24.2 Everöds sockenförening. Introduktionsmöte.
- 2.4 Göinge hembygdsförening. QR-koder och Shuttle.
- 22.7 Ängelholms hembygdsförening. Inför förbundsstämma.
- 2.8 Gylsboda Sliperi. I samband med utmärkelsen Årets hembygdsförening.
- 4.8 Perstorps hembygdsförening. Med anledning av brand.
- 5.8 Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening. Föremålsdatabasen SOFIE.
- 7.8 Villands härads hembygdsförening, Kjugekull. Med anledning av brand.
- 17.9 Ängelholms hembygdsförening. Inför förbundsstämma.
- 8.10 Torna härads hembygdsförening. Filminspelning.
- 8.10 Färs härads hembygdsförening. Filminspelning.
- 25.10 Oxie härads hembygdsförening. Årsmöte.
- 20.11 Wittsjö hembygdsförening. Möte styrelsen.
- 16.12 Wittsjö hembygdsförening. Möte valberedningen.

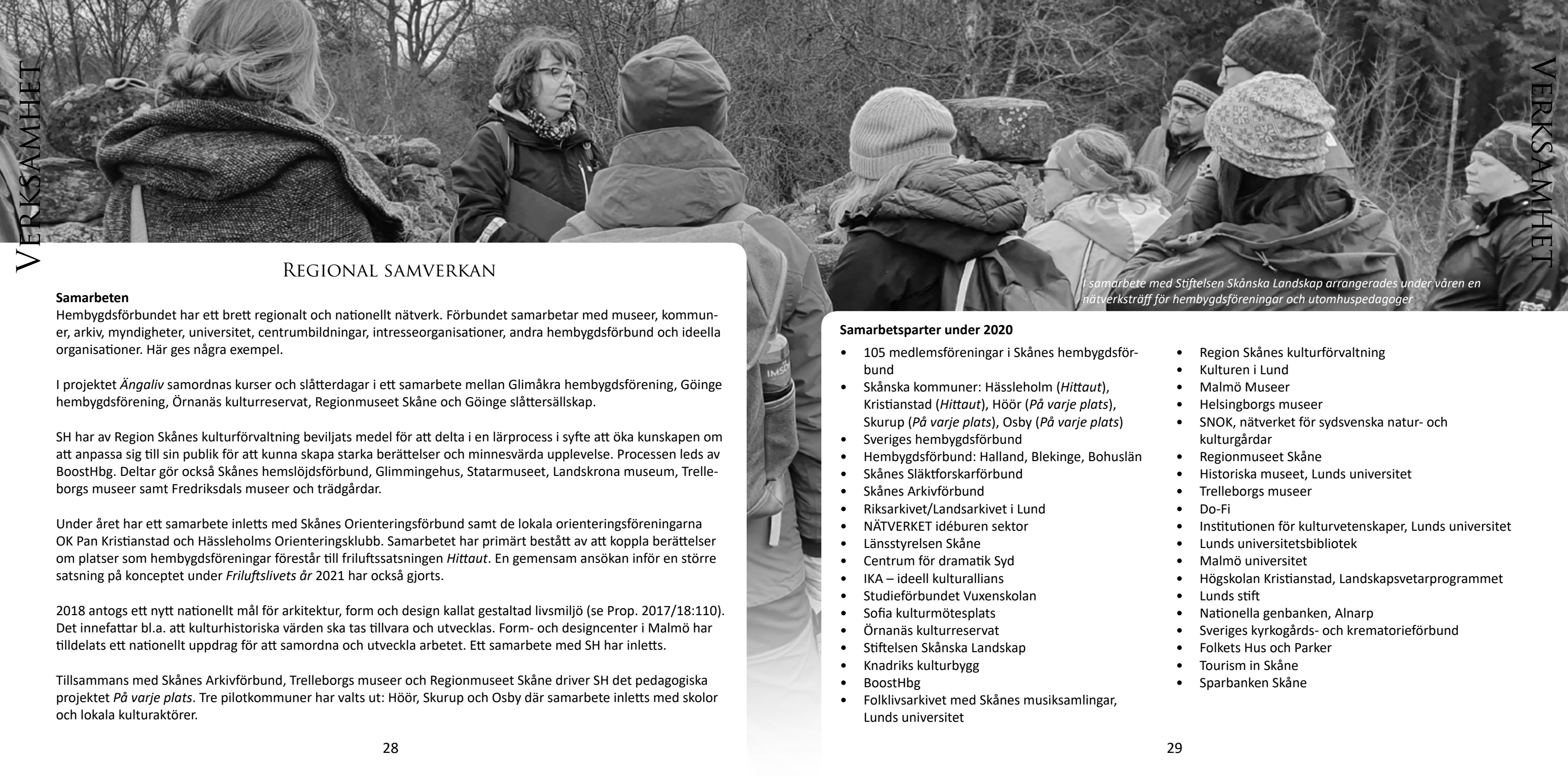
Ledamöter i SH styrelse har, inom ramen för sina uppdrag som kontaktpersoner åt medlemsföreningarna, besökt dessa utomhus för att överlämna medlemsboken 2020.

Filminspelning med Torna härads hembygdsförening

Kretsmöten, uppsökande verksamhet och förbundsstämma

REGIONAL SAMVERKAN

Samarbeten

Hembygdsförbundet har ett brett regionalt och nationellt nätverk. Förbundet samarbetar med museer, kommuner, arkiv, myndigheter, universitet, centrumbildningar, intresseorganisationer, andra hembygdsförbund och ideella organisationer. Här ges några exempel.

I projektet *Ängaliv* samordnas kurser och slätterdagar i ett samarbete mellan Glimåkra hembygdsförening, Göinge hembygdsförening, Örnans kulturresevat, Regionmuseet Skåne och Göinge slättersällskap.

SH har av Region Skånes kulturförvaltning beviljats medel för att delta i en lärprocess i syfte att öka kunskapen om att anpassa sig till sin publik för att kunna skapa starka berättelser och minnesvärda upplevelse. Processen leds av BoostHbg. Deltar gör också Skånes hemslöjdsförbund, Glimmingehus, Statarmuseet, Landskrona museum, Trelleborgs museer samt Fredriksdals museer och trädgårdar.

Under året har ett samarbete inletts med Skånes Orienteringsförbund samt de lokala orienteringsföreningarna OK Pan Kristianstad och Hässleholms Orienteringsklubb. Samarbetet har primärt bestått av att koppla berättelser om platser som hembygdsföreningar förestår till friluftssatsningen *Hittaut*. En gemensam ansökan inför en större satsning på konceptet under *Friluftslivets år 2021* har också gjorts.

2018 antogs ett nytt nationellt mål för arkitektur, form och design kallat gestaltad livsmiljö (se Prop. 2017/18:110). Det innefattar bl.a. att kulturhistoriska värden ska tas tillvara och utvecklas. Form- och designcenter i Malmö har tilldelats ett nationellt uppdrag för att samordna och utveckla arbetet. Ett samarbete med SH har inletts.

Tillsammans med Skånes Arkivförbund, Trelleborgs museer och Regionmuseet Skåne driver SH det pedagogiska projektet *På varje plats*. Tre pilotkommuner har valts ut: Höör, Skurup och Osby där samarbete inletts med skolor och lokala kulturaktörer.

I samarbete med Stiftelsen Skånska Landskap arrangerades under våren en nätverksträff för hembygdsföreningar och utomhuspedagoger

Samarbetsparter under 2020

- 105 medlemsföreningar i Skånes hembygdsförbund
- Skånska kommuner: Hässleholm (*Hittaut*), Kristianstad (*Hittaut*), Höör (*På varje plats*), Skurup (*På varje plats*), Osby (*På varje plats*)
- Sveriges hembygdsförbund
- Hembygdsförbund: Halland, Blekinge, Bohuslän
- Skånes Släktforskarförbund
- Skånes Arkivförbund
- Riksarkivet/Landsarkivet i Lund
- NÄTVERKET idéburen sektor
- Länsstyrelsen Skåne
- Centrum för dramatik Syd
- IKA – ideell kulturallians
- Studieförbundet Vuxenskolan
- Sofia kulturmötesplats
- Örnans kulturresevat
- Stiftelsen Skånska Landskap
- Knadriks kulturbygg
- BoostHbg
- Folklivsarkivet med Skånes musiksamlingar, Lunds universitet
- Region Skånes kulturförvaltning
- Kulturen i Lund
- Malmö Museer
- Helsingborgs museer
- SNOK, nätverket för sydsvenska natur- och kulturgårdar
- Regionmuseet Skåne
- Historiska museet, Lunds universitet
- Trelleborgs museer
- Do-Fi
- Institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet
- Lunds universitetsbibliotek
- Malmö universitet
- Högskolan Kristianstad, Landskapsvetarprogrammet
- Lunds stift
- Nationella genbanken, Alnarp
- Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund
- Folkets Hus och Parker
- Tourism in Skåne
- Sparbanken Skåne

Arkivcentrum Syd

På Arkivcentrum Syd finns följande verksamheter: Riksarkivet/Landsarkivet i Lund, Lunds universitet; Universitetsarkivet, Biologiska museet, Folklivsarkivet, Regionarkivet i Skåne län, Lunds stadsarkiv, Skånes Arkivförbund, Skånes hembygdsförbund, Polismyndigheten, Institutet för språk och folkminnen, Skånes släktforskarförbund samt DIS-syd - datorhjälp i släktforskningen.

Personal vid Skånes hembygdsförbund deltar i arbetsgrupper på ACS i syfte att framhålla medlemsföreningarnas bokutgivning, arkiv- och museisamlingar för både personal och besökare på ACS, synliggöra hembygdsrörelsens kompetensområden generellt samt använda och förmedla den kompetens som finns på ACS.

I ACS-rådet, ett forum för utbyte mellan organisationernas chefer, deltar Pia Sander. Hon deltar också i husmöten för hyresgäster i byggnaden Gaste 1, samt vid skyddsronder där.

I gruppen för planering av publik och utåtriktad verksamhet, UV-gruppen, deltar Maria Casagrande. Där planeras bl.a. för Onsdagscaféer då allmänheten bjuds till ACS för föredrag och fika. Minst ett sådant föredrag per termin har anknytning till hembygdsrörelsen och det lokala kulturarvet. Från och med mars 2020 ställdes merparten av de planerade onsdagscaféerna in och ersattes under senvåren och hösten av digitala föredrag, mestadels i form av i förväg inspelad film. Även gemensamma utställningar planeras i gruppen. SH har bidragit med föremål, utlånade av medlemsföreningar, till utställningen *Sjukt eller friskt?* som invigdes till påsk 2020. Med anledning av ett strypt besöksflöde vid Arkivcentrum Syd byggdes ingen ny utställning under hösten.

Hembygdsförbundets kansli har täta kontakter med Skånes Arkivförbund, något som underlättas genom samlokaliseringen. Förbundens chefstjänstemän har regelbundna möten kring samordning och samarbeten i arkiv- och kulturarvsfrågor. Så har även förbundens arkiv- respektive kulturpedagoger som samordnar sina regionala insatser. För 2020 planerades en serie om tre utbildningar under rubriken ”Arkivkurs för hembygdsföreningar” i samarrangemang också med Sveriges hembygdsförbund. En genomfördes innan pandemin satte stopp för vidare träffar.

Ett utökat samarbete kring gemensamma arrangemang med Riksarkivet i Lund, Institutet för språk- och folkminnen, Folklivsarkivet med Skånes musiksamling, Lunds universitet, och Skånes släktforskarförbund har inletts. Under 2020 genomfördes en digital temadag om fastighetsforskning tillsammans med Folklivsarkivet med Skånes musiksamling, Lunds universitet, och Skånes släktforskarförbund.

Vid den sk ACS-dagen den 6.2, presenterade Maria Casagrande SH:s verksamhet för övriga organisationer.

SH har, med anledning av coronapandemin, inte tagit emot några medlemsföreningar för besök vid Arkivcentrum Syd, som annars är brukligt.

Referensgrupper och nätverk

Förbundets kansli och styrelse deltar för att öka kunskap, kvalitet och kompetens samt säkerställa kunskapsförmedling till föreningarna.

Uppsökarna

Nätverket består av pedagoger från flera skånska kulturarvsinstitutioner. Tillsammans anordnar man utbildningar för lärare i landskapet. Övriga som ingår i nätverket är Malmö Museer, Regionmuseet Skåne, Glimmingehus, Österlens museum, Fredriksdals museer och trädgårdar, Uppåkra Arkeologiska Centrum, Hovdala slott, Österlens museum och Trelleborgs museer. SH representeras av Sara Williamsson.

KPN, Kulturpedagogiska nätverket

Nätverk för alla typer av kulturpedagogik och består av nästan 70 regionala, kommunala och fristående kulturpedagoger som är verksamma i Skåne. Fokus är på erfarenhetsutbyte, stöd och stimulans. De deltagande institutionerna turas om att anordna verksamhetsdagar en gång om året. SH är representerat av Sara Williamsson.

Utomhuspedagogiskt nätverk

Samordnas av Stiftelsen Skånska Landskap, och träffas fyra gånger/år för erfarenhetsutbyte. I nätverket ingår pedagoger från både skola samt kultur-/naturinstitutioner. SH representeras av Sara Williamsson. Under 2020 arrangerades en inspirationsträff där SHs medlemsföreningar var särskilt inbjudna.

ABM Skåne

Ett nätverk för regionala arkiv, bibliotek, museer och kulturarvsförbund i Skåne kring ABM-relaterade frågor. I nätverket deltar Malmö Museer, Kulturen, Regionmuseet Skåne, Lunds universitetsbibliotek, Malmö stadsarkiv, Malmö stadsbibliotek, Riksarkivet i Lund, Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds

universitet, Skånes Arkivförbund och SH. Pia Sander deltar för hembygdsförbundet.

Syftet med nätverket är ett fördjupat samarbete och kunskapsuppbyggnad genom gemensamma utbildningar, utbyte av erfarenheter, kontakter och information. Tre digitala möten har hållits där följande tagits upp: utbildning kring digitalisering av ljud och video, seminarium om etik och samlingsbyggnad, GDPR och samverkan med andra ABM-aktörer.

Kulturmiljö Skåne

Medverkande är Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Riksarkivet, Skånes hembygdsförbund, Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige (Kulturen), Malmö Museer, Regionmuseet Skåne och Helsingborgs museer.

Syftet med nätverket är att utveckla det gemensamma kulturmiljöarbetet i Skåne, väcka intresse för kulturmiljöfrågorna, öka kunskapen om och förståelsen för kulturmiljöfrågornas betydelse för samhällsutvecklingen samt driva utvecklingsarbete i ett nära samarbete med bl.a. kommuner och lokala intressegrupper. Fem sammankomster har ägnats åt kompetensutveckling rörande Plan- och bygglagen, planering av workshop om kulturmiljö i ett framtidsperspektiv, Regionplan 2022-2040, kyrkogårdarnas kulturarv och kulturmiljövården i det nationella satsningen Gestaltad livsmiljö.

Regionala samrådsgruppen för kyrkoantikvariska frågor i Lunds stift

Syftet är att bevara, använda och utveckla det kyrkliga kulturarvet i Lunds stift. Detta sker genom utbyte av kunskap och erfarenheter kring användning av kyrkligt kulturarv, utveckling av kunskap i bevarandefrågor och kyrkomiljöernas betydelse för lokalsamhället. I nätverket ingår företrädare för Lunds stift, Läns-

styrelserna i Skåne och Blekinge, Blekinge museum, Kulturen i Lund, Regionmuseet Skåne, Helsingborgs museer, Malmö Museer och hembygdsförbunden i Skåne och Blekinge.

En arbetsgrupp har planerat inför en kulturarvsdag i Lunds stift 2021 eller 2022. Betydelsen av samverkan med hembygdsrörelsen kring kyrkan som lokalt kulturarv och kyrkogårdarnas bevarande har lyfts fram av Pia Sander som deltar i gruppen.

Historiska museet vid Lunds universitet

I samarbete med museet bedriver SH en uppsökande verksamhet till föreningar med arkeologiska samlingar. I samarbetet mellan museet och SH har föredrag om stenåldern genomförts. Pia Sander ingår sedan hösten 2019 som ledamot i museets styrelse.

DOSS - Dokumentation av samtida Sverige

Ett forum för fortbildning för bl.a. etnologer, samlingsansvariga och arkivarier, också inom den ideella sektorn. Maria Casagrande är med i nätverket.

Samlingsnätverket

Ett nätverk för konservatorer och samlingsansvariga på de skånska museerna som diskuterar aktuella frågor och praktiska lösningar i relation till föremålsamlingar. Maria Casagrande är med i nätverket.

Nätverket för katastrofberedskap och restvärdesräddning

Ett nätverk för samlingsansvariga på de skånska museerna. Maria Casagrande är med i nätverket för att säkerställa kunskapsöverföring till medlemsföreningarna.

Sydsvenska nätverket för natur- och kulturgårdar (SNOK)

I nätverket ingår följande gårdar: Äskhult, Gårdshult (båda Halland), Ire (Blekinge), Månsas, Örnäs, Hörjel, Kulturens Östarp och Ballingstorp (alla Skåne) samt Länsstyrelsen Blekinge, Väst kuststiftelsen, Högskolan Kristianstad, Nordgen, Alnarp.

Nätverkets syfte är att genom träffar och studiebesök utbyta erfarenheter, kunskap och kompetenser. Sven Jensén är kassör och deltar för Ballingstorp och för Skånes hembygdsförbund. En bok om gårdarna i nätverket och de specifika naturvärdena på respektive plats färdigställs under 2021.

Regionala samrådsmöten

Länsstyrelsen kallar till ett par möten per år för dialog kring miljöfrågor. Sven Jensén och Thord Kristiansson har deltagit i fem sådana under året. Rådet samordnar normalt Skånsk landskapsdag, som dock ställdes in 2020.

Landskapsgrupp

Arbetsgrupp som drivs av Högskolan Kristianstad. Sven Jensén deltar.

Samrådsgrupp friluftsliv i Skåne

Länsstyrelsen bjuder in till samråd med kommuner, intresseorganisationer, privata aktörer m.fl. Från SH deltar Sven Jensén eller Pia Sander.

Samrådsgrupp i naturfrågor

Länsstyrelsen kallar till två möten per år för samverkan i naturvård. Sven Jensén deltar.

I samarbete med Historiska museet, Lunds universitet, hölls 2020 ett digitalt föredrag om stenåldern i Skåne. Bild från YouTube, där man kan se det inspelade föredraget. På skärmdumpen ovan syns hur antikvarie Andreas Manhag (t.v.) och museichef Per Karsten betraktar kvarlevorna efter Peder Winstrup, biskop och initiativtagare till Lunds universitet.

Nätverket idéburen sektor

En intresseorganisation i Skåne som genom kunskapsutveckling, omvärldsbevakning och påverkansarbete skapar förutsättningar för idéburna organisationer att tillsammans med den offentliga sektorn, näringslivet, akademien och enskilda medborgare kunna ta ansvar för den miljömässiga, sociala, ekonomiska och kulturella utvecklingen i regionen. SH är medlem.

IKA - Ideell kulturallians

Nätverket består av ideella organisationer och föreningar inom kulturområdet. SH är medlem.

Kulturarvsmöten med Region Skåne

Region Skånes kulturförvaltning inbjuder chefer för regionala kulturarvsinstitutioner- och organisationer till två möten om året. Temat för en heldag (digitalt) var Lärande och kunskapsdelande inom kulturarvssektorn. Från förbundet deltar Pia Sander.

Ångaliv i Ballingstorp. Foto: Sven Persson

UTVECKLINGSARBETE & FOLKBILDNING

SH ser det som en viktig uppgift att ständigt understryka hembygdsrörelsens stora kunnande och förmåga att verka folkbildande. Kunskap om kultur- och naturarv efterfrågas i allt större utsträckning och kan framhållas inte minst i relation till frågor om hållbar utveckling. Medlemsföreningarnas stora kunskaper kommer också till uttryck genom deras arkiv, samlingar och omfattande bokutgivning.

En stor del av SH:s verksamhet består av utvecklingsarbete, ofta i form av projekt. Dessa relaterar inte sällan till Sveriges hembygdsförbunds fokusområden barn och unga, landskapets förändring och föreningsutveckling. Att nå nya målgrupper är en ständig utmaning, vilket under årets har strävats efter bl. a i projektet *Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen*, i samarbetet med Skånes Orienteringsförbund samt i arbetet med barn och unga.

Deltagande i regionala nätverk som ABM Skåne och Kulturmiljö Skåne bidrar till att etablera och utveckla utbytet mellan regionala organisationer, kulturarvsinstitutioner, Länsstyrelsen i Skåne och hembygdsrörelsen.

Arkeologi

I samarbete med Historiska museet vid Lunds universitet bedriver SH en uppsökande verksamhet till medlemsföreningar för rådgivning om arkeologiska samlingar och förmedling utifrån dessa. Under året har pandemin satt tillfälligt stopp för de uppsökande besöken. Istället har en föredragsserie inletts, med förinspelade föredrag och intervjuer. Under hösten lades det första föredraget, på temat stenåldern, upp på Youtube.

Arkeologiklubbar

2020 har inga arkeologiklubbar kunnat genomföras. På hösten påbörjades planering av en arkeologiklubb tillsammans med Sösdala hembygds- och fornminnesförening.

Torregistret

Flera medlemsföreningar har genomfört torpinventeringar. För att underlätta för en intresserad allmänhet och forskare att hitta till inventeringarna har Skånes hembygdsförbund ett torprester på förbundets hemsida. Registret innehåller information om vilka föreningar som gjort inventeringar, i vilka geografiska områden samt ifall materialet finns publicerat någonstans. Tanken är att registret skall hänvisa vidare till föreningarnas material och kunskap. I nuläget finns 15 föreningar i torpresteret.

Tidsgeograferna

Skånes hembygdsförbund har fyra väskor med den tekniska utrustning som behövs för att en medlemsförening tillsammans med en skola skall kunna göra en runda i Shuttle, där eleverna väljer ut intressanta platser i hembygden och forskar om dem med föreningens hjälp. Konceptet kallas Tidsgeograferna. Planerna för 2020 var att Södra Ringsjöortens bygdeförening och lärarna på Gudmuntorps skola skulle göra Tidsgeograf-rundor med två årskurser, men detta har fått skjutas på framtiden på grund av pandemin.

Kulturväxter i skogen

Samarbetsprojekt med Regionmuseet Skåne och medlemsföreningar kring det gröna kulturarvet i skogen. Projektet, som finansieras av Skogsstyrelsen, presenterades den 12.2 vid ett seminarium på museet. Under våren har föreningarna inventerat kulturväxter som lever kvar i anslutning till kulturlämningar i skogen. Berättelser, foton och minnen kring platserna och växterna har samlats in.

Projektet genomfördes i samarbete med följande medlemsföreningar under 2020: Göinge hembygdsförening, Oppmanna Vånga hembygdsförening, Riseberga-Färingtofta hembygdsförening, Wittsjö hembygdsförening.

Temaresor

Tillsammans med medlemsföreningar, Studieförbundet Vuxenskolan Skånedistriktet, SPF Skånedistriktet och PRO Skåne har hembygdsförbundet utformat och marknadsfört tre stycken temaresor i Skåne. Katalogen för 2020 hade en upplaga på 900 ex, och innehöll följande resor:

Kulturresea i fager Kullabygd

Ett samarbete mellan Kullens hembygdsförening och Fjälastorp-Stubbarps byaförening.

Industrihistorisk resa i Göinge

Ett samarbete mellan Loshults hembygdsförening, Örkeneds hembygdsförening och Osby hembygdsförening.

Kulturskatter på Österlen

Ett samarbete mellan Albo härads hembygdsförening, Othinslunda hembygdsförening och Färs härads hembygdsförening.

På grund av coronapandemin blev det inga resor under 2020.

Besöksmålsfolder

Temaresekatalogen, som producerats av SH sedan 2008, har, i och med att allt färre resor bOKas, spelat ut sin roll. Men behovet av en folder som kan inspirera till utflykter till lokala besöksmål är större än någonsin. Under 2020 har därför underlag till en gemensam besöksmålsfolder samlats in från medlemsföreningarna och en grafisk utformning fastställts. 17 föreningar har anmält intresse att medverka. Foldern produceras inför sommarsäsongen 2021, både som trycksak och i digitalt format.

Jämställdhet

I ett inkluderande föreningsliv öppet för alla är jämställdhet en bärande del. Som ett led i arbetet arrangerade Skånes hembygdsförbund 23.10 ett seminarium i samarbete med Jämställd utveckling Skåne, en kunskapsorganisation som arbetar för att öka kunskapen, intresset och engagemanget för jämställd regional utveckling och tillväxt. Under temat *Inkluderande gemenskap* deltog förbundets personal och styrelse. En filmad presentation av seminarieupplägget finns på förbundets Youtube-kanal.

Så blir vi yngre

Ett nationellt uppdrag att arbeta med föryngring inom hembygdsrörelsen har gått till Heimbygda, hembygdsförbundet i Härjedalen/Jämtland. Sara Williamsson har under 2020 haft nära kontakt med projektledare Kristina Ernehed om upplägg och planering.

Hittaut

I tio år har *Hittaut* lockat tiotusentals personer att leta s.k. checkpoints, i hela Sverige. En karta och en app är grunden i konceptet. Bakom det står Svenska Orienteringsförbundet tillsammans med regionala orienteringsförbund och arrangerande lokala orienteringsklubbar. I samarbete med OK Pan Kristianstad och Hässleholms Orienteringsklubb provade SH under hösten 2020 att knyta checkpoints till platser som medlemsföreningarna vill framhålla. Fyra föreningar arbetade med konceptet och berättade om repslugerier, hospital, minnesstenar, dammar, kvarnar, borgar, granar och hembygdsgårdar. Under en månad besöktes föreningarnas 12 punkter 3 800 gånger.

Samarbetet med Skånes Orienteringsförbund och lokala orienteringsföreningar kommer att utvecklas vidare framöver. Under 2021 tillkommer t.ex. platser i Östra Göinge och Eslövs kommuner. Externa medel har sökts för att i samverkan under 2021, *Friluftslivets år*, genomföra aktiviteter och program utifrån plattformen *Hittaut* i hela Skåne. I denna samverkan ingår Skånes Orienteringsförbund (projektägare), Skånes hembygdsförbund, Naturskyddsföreningen Skåne, Hittaut i Kristianstad, Hittaut i Hässleholm, Region Skåne samt Länsstyrelsen Skåne län. En workshop där formerna för samverkan diskuterades arrangerades av SH och Skånes Orienteringsförbund den 12.10 i Höör.

Shuttle

Shuttle är en applikation för smartphones som möjliggör platsspecifikt berättande inom- och utomhus. Appen ägs av företaget Do-Fi, som också driver utvecklingsarbetet med stöd av Skånes hembygdsförbund. Medlemsföreningar kan i ett webbverktyg skapa egna rundvandringar, för att förmedla kunskap om, eller upplevelser av, spännande platser. Det är gratis för föreningar anslutna till Skånes hembygdsförbund att skapa två rundor till appen, medan förbundet betalar en årlig licens till Do-Fi. Under 2020 presenterades ett nytt och förenklat webbverktyg för användarna och en uppgradering av själva appen skedde. Inom projektet *Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen* undersöks hur appen kan användas på nya och innovativa sätt, med Ballingstorp som fallstudie. Vid årsskiftet 2020/2021 hade 31 föreningar licens att skapa egna rundor. Det finns 27 färdiga rundor, producerade av medlemsföreningar.

Arkiv

Samarbete mellan Skånes Arkivförbund, Sveriges hembygdsförbund och Skånes hembygdsförbund kring en arkivkurs för medlemsföreningar. En tredagarskurs med följande inriktning erbjöds medlemsföreningarna: rutiner för arkivsamlingar, ordna och förteckna arkiv och att tillgängliggöra arkivsamlingar. Endast del 1 genomfördes 2020.

Ängaliv

Ängaliv är ett projekt om ängsskötsel, ängens växter och deras betydelse för biologisk mångfald och för pollinerande insekter, som Skånes hembygdsförbund driver tillsammans med Göinge slättersällskap, Regionmuseet Skåne, Örnans kulturresevat, Glimåkra hembygdsförening och Göinge hembygdsförening. Projektet genomförs med stöd av Länsstyrelsen.

SH arbetar både med seminarier/utställningar och fältarbeten, såsom slåtter, restaurering av ängsmarker samt sådd och utplantering av växter. Tillverkning av bihotell och fågelholkar finns också på agendan. Ängar på kyrkogårdar samt ängar i städer och tätorter är en del av projektet. I detta samverkar SH med Länsstyrelsen, Nordiska genbanken Alnarp, Lunds universitet, hembygdsföreningar och kyrkogårdsförvaltningar.

Ett av målen är att projektet, och inte minst miljön vid förbundets egen gård Ballingstorp, ska stimulera föreningar och privatpersoner att bli delaktiga i ängen, det gröna kulturarvet och det övriga biologiska mångfaldsarbetet.

Arrangemang och kurser inom Ängaliv 2020

- 2.7 Ängsseminarium, Blåherremölla. Antal deltagare: 14
- 7.7 Hässjning, Månsas torp. Antal deltagare: 11
- 21.7 Slåtter, Backstugan i Broby. Antal deltagare: 17
- 23.7 Slåtter, Broby hembygdspark. Antal deltagare: 22
- 26.7 Slåtter, Ballingstorp. Antal deltagare: 40
- 29.7 Slåtter, Örnans. Antal deltagare: 19
- 1.8 Slåtter, Sporrakulla. Antal deltagare: 29
- 6.8 Slåtter, Glimåkra. Antal deltagare: 12
- 22.8 Slåtterkurs, Blästorpsgården, Brösarp. Antal deltagare: 15
- 29.8 Slåtterkurs, Broby hembygdspark. Antal deltagare: 11
- 1.10 Ängsseminarium, Sibbhult. Antal deltagare: 10
- 1.10 Slåtterkurs, Sibbhult. Antal deltagare: 10
- 17.10 Ängsseminarium, Ingeborrarp, Örkellunga. Antal deltagare: 16
- 17.10 Ängsseminarium, Arkelstorp. Antal deltagare: 10

Totalt: 236 deltagare varav 42 barn.

Hembygdsrörelsen i bilder

Inom projektet tog fotograf Sven Persson foton av miljöer, aktiviteter och övrig verksamhet i den skånska hembygdsrörelsen under tiden juni 2018 till september 2019. Han genomförde ett trettiofotografiska expeditioner till lika många platser. Fotografierna kan bl.a användas till att sprida information om hembygdsrörelsen samt marknadsföra och tillgängliggöra dess spännande besöksmål för allmänheten. De har under 2020 blivit tillgängliga för medlemsföreningar att beställa genom SH:s hemsida.

HembygdsHollywood

HembygdsHollywood är SH:s satsning på film i hembygdsrörelsen. SH har en egen Youtube-kanal som kom till i samband med projektet *KONTEXT – att låta tingen tala*, men som nu används för att visa upp hembygdsrörelsens bredd och djup genom olika typer av filmer. KONTEXT-projektet handlade om hur man kan berätta om föremål på nya sätt, t.ex. genom film och ljud. På Youtube-kanalen finns därför ett 50-tal berättelser, skapade av åtta föreningar, om föremål. På kanalen finns också filmer där styrelse och personal presenterar sig samt utbildningsfilmer i bl.a film- och ljudredigering. Dessutom finns där föredrag på olika teman, filmer från våra byggnader och kulturmiljöer med mycket mera. Filmerna riktar sig såväl mot medlemsföreningar som mot en bred allmänhet.

Skånes hembygdsförbund tillhandahåller ett omfattande utbildningsmaterial i hur man planerar för och genomför en filmproduktion samt utrustning för utlåning.

Skånelinjen

I projektet *Skånelinjen – nya berättelser*, som Regionmuseet Skåne driver och Skånes hembygdsförbund deltar i, har medlemsföreningar bjudits in att dokumentera människors upplevelse av vardagen i anslutning till andra världskriget. Sex medlemsföreningar kom att delta och har till Regionmuseet lämnat arkivmaterial som nu kompletterar den inventering som museet tidigare gjort av försvarsanläggningar längs Skånes kust och de efterforskningar som, inom ramen för detta projekt, gjorts i diverse arkiv, nationellt och regionalt.

Samarbetet med SH:s medlemsföreningar har lett till att många platser i Skåne är representerade i materialet. *Skånelinjen – nya berättelser* avslutades i och med redovisning till Statens maritima och transporthistoriska museer i oktober 2020. Eventuellt söks ytterligare medel för att kunna göra berättelserna publikt tillgängliga i landskapet.

Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen

Det finns ett stort behov i hembygdsrörelsen av att på djupet diskutera hur man kan arbeta med målgruppsanpassning och tilltal för att utveckla ett besöksmål och nå fler målgrupper och en större publik. SH har fått regionala medel för att, tillsammans med sex andra kulturarvsaktörer, delta i en läroprocess kallad *Publik- och berättelseutveckling*. Maria Casagrande har deltagit i fyra workshops, ledda av BoostHbg, under 2020. Syftet har varit att utforska och pröva hur man kan arbeta med berättande på ett innovativt sätt. En manusförfattare och filmskapare; Jonas Myrstrand, liksom en koreograf; Sarah Bellugi-Klima, har anlitats för att bistå med idéer till kreativt berättande i appen Shuttle, för Ballingstorp. I processen samverkar SH med Centrum för dramatik Syd. Arbetet fortsätter under 2021.

Det långsiktiga målet är att skapa ett berättarlabb där medlemsföreningar får prova att hitta sitt sätt att kommunicera budskap för olika sammanhang och olika publik. Hur anpassar man ett berättande för exempelvis visningar, utställningar, skolverksamhet, vandringar och appen Shuttle?

Släktforskning

Möte med Skånes släktforskarförbund hölls inför släktforskarveckan i Skåne sommaren 2020. Den globala pandemin, med ökad smittspridning och myndigheternas restriktioner gjorde att många arrangemang ställdes in, så även släktforskarveckan i Skåne. Enstaka hembygdsföreningar i samarbete med lokala släktforskarföreningar genomförde gemensamma arrangemang, såsom torp-, bya- och kyrkogårdsvandringar och då med ett litet antal förанmällda deltagare. Även Sveriges släktforskarförbund tvingades ställa in släktforskar dagarna, som normalt samlar flera tusen besökare.

Skånes släktforskarförbund och Sveriges släktforskarförbund har påbörjat planeringen inför 2021, dels med släktforskarveckan i Skåne, 5–10.7.2021, dels med släktforskar dagarna i Göteborg 14–15.8.2021. Ett förbehåll har gjorts för eventuella restriktioner under 2021, som kan göra att även dessa arrangemang måste ställas in.

På varje plats

Tillsammans med Skånes Arkivförbund, Trelleborgs museer och Regionmuseet Skåne har SH under 2020 blivit beviljat projektmedel från Kulturrådet och Region Skånes kulturnämnd till det pedagogiska projektet *På varje plats*. Projektet syftar till att i samverkan med skolor och lokala kulturaktörer ta fram undervisningsmaterial som kan användas utomhus i skolans närområde. En av utgångspunkterna är den europeiska landskapskonventionen. Projektplanen är 3-årig, och under första året har kontakt tagit med skolor och lokala kulturaktörer i tre pilotkommuner: Höör, Osby och Skurup.

I projektet ingick vid årsskiftet Osby hembygdsförening, Föreningen Höörs mölla och Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening

Innovationspriser

SH utlyste innovationspriser till medlemsföreningar som under pandemin prövat nya grepp i sina verksamheter. Prissumman var 50 000 kr. En jury utsedd av SH:s styrelse valde bland 19 sökande ut sju föreningar som fick dela på prissumman. Innovationerna bestod i kreativa uteaktiviteter, coronasäkrade arrangemang, nya samarbeten och en ökad digital användning.

Några exempel på innovativa aktiviteter, varav de flesta skedde utomhus: bygdepromenader, mat- och julmarknader, blomsterkransbindning, skulpturpark, torp- och byavandringar, skattjakt, segling i allmogebåtar vid badstränder, audioguides i museer, picknick, lek och distanserat umgänge i det gröna. Några föreningar har förnyat utställningar, underhållit kulturhistoriska byggnader och uppdaterat hembygds-museet med 1900-talets historia. Andra har gjort lokalhistoriskt material tillgängligt på Utforska platsen eller historiska rundvandringar i appen Shuttle, startat en Facebookgrupp, lärt sig använda digitala mötesverktyg och lagt upp filmer och föredrag på Youtube.

Pristagare var Bjäre härads hembygdsförening, Hembygdsföreningen i Lomma kommun, Södra Ringsjö-ortens bygdeförening, Sliperiet Gylsboda, Vallkärra-Torns hembygdsförening, VikingaTider och Vinslövs hembygdsförening.

Jordkällare

En sammanställning över uppteckningar, arkivmaterial och litteratur om jordkällare gjord 2019 av en praktikant från Landskapsvetarprogrammet, Högskolan Kristianstad, utgör grunden för ett flerårigt projekt där syftet är att dela kunskap om bakgrund, funktion och byggnation. Som en del av begreppet *Kulturarv för överlevnad* planerades under 2020 ett fältseminarium med ett praktiskt inriktat lärande i samarbete

med Västra Torups hembygdsförening. Seminariet skjuts fram till 2021.

Kyrkogårdar

Planering inför en temadag fick skrinläggas men samverkan kring kyrkogårdarnas kulturarv har diskuterats i nätverket Kulturmiljö Skåne och Regionala samrådsgruppen för kyrkoantikvariska frågor i Lunds stift.

SH bjöd in till tre föredrag om kyrkogårdar baserad på Regionmuseet Skånes skrift *Vägar till skånska kyrkogårdar*.

Kulturturism

Sveriges hembygdsförbunds rapport, *Förstudie avseende hembygdsrörelsens förutsättningar för att stärka sin position i besöksnäringen*, är baserad på en rikstäckande enkät ställd till medlemsföreningar. Den har medfört ett intresse från Tourism in Skåne (TiS) att samverka med SH och hembygdsrörelsen kring temat. I en dialog mellan SH, Region Skånes kulturförvaltning och TiS har ett samarbete inletts och ett projektbidrag från Region Skåne möjliggör en fortsättning under 2021.

Kulturarvsdagen i Ballingstorp

PUBLIK VERKSAMHET

Biskopskällaren

2019 fick skådespelaren och dramatikern Boel Marie Larsson, Thales teater, i uppdrag att skapa tolkningar av några av Biskopskällarens troliga funktioner och producerade tillsammans med Jonas Ahlner, också han skådespelare, två ljudfiler. Under 2020 placerades en kista i källaren, gjord efter medeltida förlaga av snickaren Niklas Johansson. I denna återfinns ett keramikkrus samt ett radband, som symboliserar tolkningarna. QR-koder leder till ljudfilerna. Invid kistan placerades också ett skyltställ, gjort av Henrik Englund, med en informationstext.

Biskopens dag genomfördes som vanligt första helgen i juli. Arkeolog Torbjörn Brorsson höll ett föredrag om medeltida keramik, och Zanna Friberg berättade om källaren och om ärkebiskop Anders Sunesen. Föredraget filmades och finns på SH:s Youtube-kanal.

- 5.7 Biskopens dag 2020
Antal besökare: 7
Antal visningar, Youtube: 79

Ballingstorp

Hembygdsförbundet utvecklar byggnadsminnet som besöksmål och prövar där olika former för publikt och pedagogiskt arbete med medlemsföreningarna och allmänheten som målgrupp. Genom ett lokalt engagemang från medlemsföreningar och ordsbor drivs arbetet framåt. Makarna Britt-Marie och Tore Letin är värdpar och öppnar boningslängan för besökare.

Byggnadsminnet besöks året runt av bl.a. närboende, grupper, fågelskådare, vandrare, jägare och cyklister.

Kulturstäddagen och Kulturarvsdagen filmades och finns på SH:s Youtube-kanal, tillsammans med en film som visar vandring i Ballingstorp. En adventskalender med 24 filmer från Ballingstorp släpptes på Youtube-kanalen under december.

- 29.5 Kulturstäddag
Antal besökare: 4
Antal visningar, Youtube: 48
- 26.7 Slätter och hässjning
Antal besökare: 40 varav 4 barn
- 13.9 Kulturarvsdagen, tema *Hustomtens och människornas Ballingstorp*
Visningar och verkstad
Antal besökare: 70 varav 9 barn
Antal visningar, Youtube: 265
- 2.12 Film, *Vandring i Ballingstorp*
Antal visningar, Youtube: 98
- 1-24.12 Filmer, adventskalender 24 luckor
Antal visningar, Youtube: 4 689

Utställningar

Hembygdsrörelsen talar om ting

Den nerladdningsbara utställning som producerades inom ramen för projektet *KONTEXT – att låta tingen tala*, finns att hämta på SH:s hemsida. SH har inte tillgång till information om hur många som gjort det. Utställningen visades i början av 2020 på Möllegården Kultur i Burlövs kommun. Den är planerad att visas och användas inom äldreomsorgen i Åstorps kommun.

Ängen till nytta och glädje

En vandringsutställning som handlar om ängen, dess betydelse för biologisk mångfald och hur man sköter den. Utställningen består av två vägghängda vepor och är tänkt att visas på bibliotek, äldreboenden, naturrum, museer, arkiv och hos medlemsföreningar i Skåne. Utställningen finns i fyra exemplar för utebruk och fyra för innebruk och är producerad av Sven Jensén, Gun Larsson och Pia Sander. Utställningen har varit utlånad till Bromölla bibliotek, Fulltofta naturcentrum och Naturum Falsterbo samt använts vid arrangemang inom projektet Ängaliv.

Skånes landskap i förändring

På 1950-talet dokumenterade Henning Weimarck, professor i botanik vid Lunds universitet, och hans son Gunnar det skånska landskapet i bild. Denna bildskatt har 60 år senare speglats av fotografen Sven Persson som tagit nya bilder på flera av platserna. Till bilderna sattes ord av Per Blomberg och arbetet resulterade i boken *Skånes landskap i förändring* och sedermera vandringsutställningen med samma namn. Denna fotoutställning om hur det skånska landskapet förändrats består av tolv inramade bildpar och två introduktionstexter. Utställningen har under året visats av Hässleholms kommun.

I april 2020 gjordes ett fysiskt utskick med information om de tre utställningarna till kommunernas kultursekreterare (eller motsvarande), kommunarkivarier och äldrepedagoger samt bibliotek och naturum. Den långvariga pandemin medförde dock att utställningarna inte bokats och ställts ut i den omfattning som var förhoppningen.

Lengertz kulturpristagare 2020

Pristagarna Gustav De Abreu Sundin (konst) och Siv Liljeqvist (litteratur) samt kulturprisfondens grundare, William Lengertz, presenterades i en utställning på Höganäs museum och konsthall från 3.10 till 8.11. I utställningen fanns även information om Skånes hembygdsförbund och medlemsföreningarnas besöksmål. Konsthallen hade besök av 852 personer under utställningstiden.

Claes Ruderstam föreläser vid Onsdagscaféet 22.1

Föredrag, presentationer och mässor

- 22.1 Kvinnokraft och hantverksskicklighet
Föredrag vid onsdagscafé
Plats: Arkivcentrum Syd
Claes Ruderstam
Antal besökare: 63
- 6.2 ACS-dagen
Föredrag om Skånes hembygdsförbund
Plats: Arkivcentrum Syd
Maria Casagrande
Antal besökare: 20
- 3.10 Invigning Lengertz kulturpristagare
Plats: Höganäs museum och konsthall
Johan Brinck och Madeleine Brandin
Antal besökare: 30 varav 5 barn
- 11.10 Kyrkogårdsseminarium
I samarbete med Västra Göinge
hembygdsförening
Föredrag om biologisk mångfald
Plats: Hässleholm
Sven Jensén
Antal besökare: 71, i mindre grupper
- 21.10 Folkbildningens betydelse för kulturen
Christian Gustavsson, Studieförbundet
Vuxenskolan Skånedistriktet intervjuade
Pia Sander, intervjun publicerad på
studieförbundets Youtube-kanal.
Antal visningar: 82 (tom 3.3.2021)

- 11.11 Styrmedel i landskapet. Hembygdsrörelsens
roll för samhällsutvecklingen
Landskapsvetarprogrammet
Digitalt föredrag och seminarium, Högskolan
Kristianstad
Pia Sander
Antal deltagare: 8

- 14.11 Arkivens dag
I samarbete med samtliga organisationer på
ACS
SH deltog med filmen *Vägar till lokal historia*
Plats: Arkivcentrum Syds hemsida
Antal visningar SH: 79 (t.o.m 15.11)
Antal visningar övriga åtta organisationer:
1 265 (t.o.m 15.11)

- 16.11 Hembygdsrörelsen och berättelsen om
kulturarvet
ABM, museologistudenter
Digitalt föredrag, Lunds universitet
Maria Casagrande
Antal deltagare: 15

Totalt antal besökare/deltagare: 1 180
Antal visningar, filmer: 5 340

Fyra digitala föredrag om fastighetsforskning hölls 10.11.
Holger Andersson, Vallkärra-Torns hembygdsförening delade med sig av tips.

KURSER OCH TEMADAGAR

11.2	Kurs sociala media
Plats: Arkivcentrum Syd
Antal deltagare: 25	13.3	Utomhuspedagogik – nätverksträff
Plats: Fulltofta naturcentrum
I samarrangemang med Stiftelsen Skånska landskap
Antal deltagare: 3 från hbf
12.2	Kulturväxter i skogen
Plats: Regionmuseet Skåne
Antal deltagare: 12	20.3	QR-kodskurs
Plats: Kulturhuset i Gärdslöv
Antal deltagare: 15
25.2	Arkivkurs för hembygdsföreningar
I samarrangemang med Skånes Arkivförbund och Sveriges hembygdsförbund
Plats: Arkivcentrum Syd
Antal deltagare: 20	30.3	Kommunikation och digital närvaro – nätverksträff
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 15
4.3	Vattenkonferens
Plats: Degeberga hembygdspark
Antal deltagare: 38	2.6	Kommunikation och digital närvaro – nätverksträff
Med Olov Norin, Sveriges hembygdsförbund
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 13

24.6	Tre föredrag om kyrkogårdar
I samarrangemang med Regionmuseet Skåne och Göinge hembygdsförening
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 8
24.8	Textil i hembygdsrörelsen – nätverksträff
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 12
24.9	Skånelinjen – föreläsning och avslutning
I samarrangemang med Regionmuseet Skåne
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 7
8.10	Två föredrag om stenåldern
I samarrangemang med Historiska museet vid Lunds universitet
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 16

23.10	Seminarium jämställdhet
För styrelse och personal
Plats: Arkivcentrum Syd
Antal deltagare: 14
10.11	Fyra föredrag om fastighetsforskning
I samarrangemang med Folklivsarkivet med Skånes musiksamlingar, Lunds universitet, och Skånes Släktforskarförbund
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 81
19.11	Teknikfika
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 3
26.11	Teknikfika
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 3
3.12	Teknikfika
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 2

7.12 Användarmöte Shuttle
I samarrangemang med Do-Fi
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 7

10.12 Teknikfika
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 2

17.12 Teknikfika
Digitalt, via Zoom
Antal deltagare: 5

Totalt antal deltagare: 263

Karta över deltagande medlemsföreningar i hembygdsförbundets kurser och temadagar

KOMMUNIKATION

Förfrågningar

Kansliet svarar dagligen på frågor från medlemsföreningarna. Dessa har under 2020 till stor del handlat om hur man kan bedriva verksamhet under en tid då fysiska möten och publik verksamhet inte låter sig genomföras. Varje vecka kommer också förfrågningar från allmänhet, forskare, organisationer, kommuner, Region Skåne, Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, kulturarvsinstitutioner, Sveriges hembygdsförbund, andra hembygdsförbund, företag etc. Frågorna är ibland specifika, om t.ex. lokalhistorisk litteratur eller besöksmål, ibland mer generella och rör t.ex. samarbeten. Exempel på förfrågningar under 2020 är kontaktuppgifter till medlemsföreningar, heraldiska symboler, spöken i hembygdsgårdar, stöd till fotoprojekt och samarbete kring kurser.

Debatt

Förbundet är pådrivande i frågor som startas i och engagerar föreningar, såsom minarelexploateringen på Österlen, men driver också på eget initiativ frågor som påverkar våra kulturmiljöer, såsom Vattendirektivet. Den 4.3 genomfördes en vattenkonferens i Degeberga, i vilken Länsstyrelsen m.fl. aktörer deltog. Konferensen vilade på Vattendirektivet. Förbundet, genom Sven Jensén, har också medverkat i debatten om ängar i städer och tätorter.

Hemsida

Skånes hembygdsförbund har sin hemsida i Hembygdsportalen, www.hembygd.se/skane. Under perioden 2020 gjordes 20 813 unika sidvisningar, av 7 443 unika besökare.

De populäraste sidorna var:

1. Förstasidan www.hembygd.se/skane
2. Torpregister www.hembygd.se/skane/Torpregister
3. Ballingstorp www.hembygd.se/skane/ballingstorp
4. Föreningar kommunvis www.hembygd.se/skane/foreningar-kommunvis
5. Om oss www.hembygd.se/skane/about
6. Vårt bibliotek www.hembygd.se/skane/Bibliotek
7. Shuttle www.hembygd.se/skane/shuttleen-app-for-rundvandringar
8. Kontext www.hembygd.se/skane/kontextatt-lata-tingen-tala
9. Aktivitet: Fastighetsforskning www.hembygd.se/skane/activities/22608
10. Länkar www.hembygd.se/skane/Lankar

Nyhetsbrev

Nyhetsbrevet är en viktig kanal för förbundet, då det når både medlemmar och intresserad allmänhet. Kontaktpersoner i medlemsföreningarna får automatiskt nyhetsbrevet, men prenumerationen är öppen och kostnadsfri för alla. Under 2020 har sex nummer skickats. Vid årsskiftet 2020/2021 prenumererade 869 personer på nyhetsbrevet, vilket är en ökning på 49 personer jämfört med 2019. Redaktörer under året har varit Zanna Friberg och Sara Williamsson.

Skånes hembygdsförbund skickar också ut ett digitalt nyhetsbrev till de som är särskilt intresserade av Ballingstorp. Under 2020 har två sådana nyhetsbrev skickats ut, till 57 prenumeranter. Zanna Friberg och Sara Williamsson var redaktörer.

Medlemsutskick

2020 påbörjades en ny rutin som innebär att information skickas samlad till medlemsföreningarna den 15:e i varje månad. Tanken är att underlätta för kontaktpersonerna att sprida information vidare inom respektive förening och kunna diskutera den vid styrelsemöten. 2020 gjordes fem medlemsutskick.

Facebook

Via Facebook framhålls verksamhetens bredd, visas goda exempel på föreningsverksamhet, framhålls viktig information från andra kulturarvsaktörer samt marknadsförs egna och föreningars arrangemang. Under 2020 har många inlägg gjorts under rubrikerna *Hembygdsrörelsen håller öppet* och *Hembygdsrörelsen jobbar på*. Detta för att framhålla den kreativitet medlemsföreningarna visat under ett pandemirabbat år.

Under 2020 publicerades 176 inlägg. 700 personer följde sidan den 31 december 2020. 67 % av dessa var kvinnor och 31 % män.

Instagram

Hembygdsförbundet använder Instagram främst för att sprida information om den skånska hembygdsrörelsen, och intressera nya besökare och medlemmar. Under året har förbundet gjort 82 inlägg, och vid årsskiftet 2020/2021 följde 657 personer kontot, en ökning på 125. Ca 45 av förbundets 105 medlemsföreningar har lyfts fram på olika sätt i inläggen.

Youtube

Skånes hembygdsförbund har en egen Youtube-kanal. Här publiceras filmer om det intressanta och roliga som görs i skånsk hembygdsrörelse, föredrag på olika teman, filmer från de byggnader och kulturmiljöer vi förvaltar, presentationer av styrelse och personal och inte minst filmer som producerats av våra medlemsföreningar i syfte att sprida kulturhistorisk kunskap. Under 2020 har förbundets personal producerat eller låtit producera följande filmer:

- Nybörjarkurs i Audacity (ljudredigering), tre delar
- Att filma och redigera film, sju delar
- Att planera en produktion för film eller en ljudinspelning. Med författaren och dramatikern Henrik Valentin, tre delar
- Inkluderande gemenskap och föreningsutveckling. Mimmi Garpebring, Jämställd utveckling Skåne
- Fyra föredrag om kyrkogårdar
- Tre föredrag om fastighetsforskning
- Två föredrag om stenåldern
- Onsdagscafé om Lilli Zickerman med Claes Ruderstam
- Biskopens dag med föreläsning om äldre keramik av Torbjörn Brorsson från Kontoret för keramiska studier
- Förbundsstämman 2020 i Ängelholms hembygdspark
- Vägar till lokal historia – om den dokumenterande, skrivande och förmedlande hembygdsrörelsen. Film av Maria Casagrande
- Storstädning på Ballingstorp samt Vandring i Ballingstorp, två filmer avsedda att användas som bakgrund i podden Landet, utgiven av Landsbygdsnätverket
- Kulturarvsdagen Ballingstorp 2020, film av Amir Noghabai
- Adventskalender i 24 avsnitt. Förberedelser inför julen i Ballingstorp. Filmer av Sara Williamsson

Youtube-kanalen hade 104 prenumeranter den 31.12 2020. Under året genererade filmerna 11 107 visningar. 55 % av tittarna var kvinnor och 45 % män.

Nytt informationsmaterial

Under 2020 har förbundet låtit producera en ny folder om verksamheten samt informationsmaterial om de tre utställningar som erbjuds: *Ängen till nytta och glädje, Skånes landskap i förändring* och *Hembygdsrörelsen talar om ting*. Arbetet med att ta fram en gemensam besöksmålsfolder för den skånska hembygdsrörelsen har påbörjats och underlagsmaterial samlats in från medlemsföreningarna.

Press

Pressmeddelanden utskickade under 2020:

- 3.6 Pressvisning på Arkivcentrum Syd av tre utställningar, *Ängen till nytta och glädje, Skånes landskap i förändring* och *Hembygdsrörelsen talar om ting*.
- 27.6 Pressträff om Ängaliv.
- 13.9 Hustomtens och människornas Ballingstorp. Om Kulturarvsdagen 2020
- 22.9 Hittaut i hembygdsrörelsen. Om samarbetet med Skånes orienteringsförbund
- 1.10 Pressvisning kulturpristagare 2020 och utställning på Höganäs museum och konsthall
- 14.12 Pressmeddelande om innovationspriser till hembygdsföreningar i Skåne

Hembygdsförbundet i media:

Norra Skåne 31.3: *Nomineras till årets hembygdsförening*. Om Gylsboda sliperi.

Norra Skåne 14.4: *Han har koll på ängen*

Skånska dagbladet 28.4: *Kävlingebok kan få stort pris*. Om Årets hembygdsbok.

Sydsvenskan 2.5: *Kävlingebok kan få pris på bokmässan*. Om Årets hembygdsbok.

Lokaltidningen, vecka 20, 2020: *Bok om Kävlinges industri kan bli årets hembygdsbok*

Helsingborg.se 4.6: *BoostHbg peppar och preppar kulturarvet*. Om Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen.

Kristianstadsbladet 29.6: *Ängaliv är tillbaka för sjätte året*

Norra Skåne 26.6. *Här ska ängarna slås*.

Radio Kristianstad 20.7. *Nu slipas liarna inför årets Ängaliv*

Kristianstadsbladet 22.7: *Ängaliv vid Lastar-Annas stuga*

Kristianstadsbladet 24.7: *Fem tillfällen kvar av Ängaliv: Här är platserna och datumen*.

SVT Nyheter/Skåne 24.7: *Stort intresse för slätter med lie*.

www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/stort-intresse-for-slatter-med-lie

Kristianstadsbladet 27.7: *Hässjan byggdes på Ballingstorpsgården*

Norra Skåne 29.7: *Gröna ängen slogs med lie*

Helsingborgs Dagblad/Sydsvenskan 5.10: *Prisade för sin känsla för hembygden*. Om Lengertzpriserna.

Norra Skåne 8.10: *Prisas för skildring av kvinnor i bygden*. Om Lengertz litteraturpris.

Kristianstadsbladet 22.10: *Kulturarvsdagen firas i Ballingstorp*.

Norra Skåne 1.12: *Lockar med digital adventskalender*. Om Ballingstorp.

Publik- och berättelseutveckling

DELTAGANDE I SEMINARIER OCH KONFERENSER

Skånes hembygdsförbunds styrelse och personal deltar, utöver nedanstående, i stor omfattning också i förbundets egna kurser, seminarier och konferenser.

Februari	Försäkringskonferens, Hembygdsförsäkringen. Ingegerd Hagelin
5.2	Chef i civilsamhället, Ledarna, Pia Sander
11.5	Kurs i effektiva virtuella möten, Ordrum AB. Maria Casagrande, Pia Sander, Ingegerd Hagelin och Sven Jensén.
14.5	Om att använda podcast som format för att nå sin publik, Riksantikvarieämbetet. Maria Casagrande och Zanna Friberg
18.5	Publik- och berättelseutveckling, BoostHbg. Maria Casagrande
25.5	Inspirationsföreläsning med Maja Hagerman, Region Skånes kulturförvaltning. Pia Sander och Maria Casagrande
27.5	Vårmingel med öppen scen, Författarcentrum Syd. Pia Sander
7.9	Digitalt museimöte, Riksantikvarieämbetet. Pia Sander
8-9.9	Konferens: <i>De obesuttnas kulturarv</i> Institutionen för arkeologi, Lunds universitet. Pia Sander
9.9	Bli digital! Sveriges hembygdsförbund och Studieförbundet Vuxenskolan. Maria Casagrande
10.9	Hur stärker vi hembygdsturismen?, Sveriges hembygdsförbund. Maria Casagrande

16.9	Publik- och berättelseutveckling, BoostHbg. Maria Casagrande
20.10	Framtidens berättande, samtal, Malmö universitet. Pia Sander och Maria Casagrande
21.10	Biologisk mångfald och klimat, Naturvårdsverket. Sven Jensén
23.10	Inkluderande gemenskap och föreningsutveckling, Jämställd utveckling Skåne. Personal och styrelse.
23.10	Publik- och berättelseutveckling, BoostHbg. Maria Casagrande
4.11	Publik- och berättelseutveckling, BoostHbg. Maria Casagrande
12.11	Lärande och kunskapsdelande inom kulturarvssektorn, Region Skånes kulturförvaltning. Pia Sander
17-19.11	Skola och kulturarv, Riksantikvarieämbetet. Sara Williamsson
17.11	Så blir vi yngre, Sveriges hembygdsförbund. Sara Williamsson
18.11	Platskopplingar, Sveriges hembygdsförbund. Maria Casagrande
1.12	Så blir vi yngre, Sveriges hembygdsförbund. Sara Williamsson
14.12	Är det ni som är så roliga på Facebook?, Region Skånes kulturförvaltning. Sara Williamsson
15.12	Begravningsplatsernas kulturarv, Riksantikvarieämbetet. Johan Brinck
15.12	Framtidens berättande, samtal, Malmö universitet. Pia Sander

GRUNDER FÖR VERKSAMHETEN

Skånes hembygdsförbunds avsiktsförklaring

Medlemsnytta och medlemsinflytande står i fokus för Skånes hembygdsförbund. Med flexibilitet och öppenhet för bred samverkan, med många och olika samverkansparter skapar vi goda förutsättningar för att ge hembygdsrörelsen dess plats i samhället. Genom goda exempel utvecklas föreningarnas och förbundets insatser.

Hembygdsrörelsens vision

En levande hembygd öppen för alla

- *vi ska värna kulturarvet över tid*
- *vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse*
- *vi ska verka i lands- och stadsbygd*
- *vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling*

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds riksstämma i Uddevalla 2017.

Hembygdsrörelsens grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället.

Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.

Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.

Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.

Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.

Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet.

Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden.

Här möts alla generationer.

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stämma i Kiruna 2008.

Sveriges hembygdsförbunds fokusområden

Verksamhetsinriktningen för perioden 2018-2022 pekar på tre fokusområden för hela hembygdsrörelsen:

- Landskapets förändring
- Barn och unga
- Föreningsutveckling

FÖRTJÄNSTTECKEN

Nio förtjänsttecken har delats ut under året.

Namn	Förening
Åke Hansson	Albo härads hembygdsförening
Eva Nilsson	Albo härads hembygdsförening
Clas Johnsson	Albo härads hembygdsförening
Ingrid Bergquist	Frosta härads hembygdsförening
Yngve Holmgren	Norra Strö hembygdsförening
Solvig Oredsson	Oppmanna-Vånga hembygdsförening
Karl-Erik Olsson	Sösdala hembygds-och fornminnesförening
Ingegerd Olsson	Sösdala hembygds-och fornminnesförening
Kjell A Persson	Sösdala hembygds-och fornminnesförening

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS 105 MEDLEMSFÖRENINGAR 2020 KOMMUNVIS

Skåne län

Föreningen Skånska möllor

Bjuv

Billesholmstraktens hembygds-
förening
Skromberga Akademi
Södra Luggude härads hembygds-
förening

Bromölla

Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby
Ivetofta hembygdsförening
Näsums hembygds- och
fornminnesförening
Villands härads hembygdsförening

Burlöv

Bara härads hembygdsförening

Båstad

Bjäre härads hembygdsförening
Hovs hembygdsförening

Eslöv

Eslöfs museiförening
Frosta Härads Hembygdsförening
Föreningen Harlösa donationshus
Hammarlunda Mölleförening
Möllerikeföreningen
Stiftelsen Gamlegård i Billinge
Stiftelsen Harlösa byahus
Onsjö härads hembygdsförening

Helsingborg

Fleninge hembygdsförening
Rydebäcks museiförening
Stiftelsen Jöns Jons-gården i
Kattarp
Södra Luggude härads hembygds-
förening
Wällufsbygdens hembygdsförening

Hässleholm

Hästveda hembygdsförening
Matteröds hembygdsförening
Röke sockengille
Sösdala hembygds- och
fornminnesförening
Vinslövs hembygdsförening
Wittsjö hembygdsförening
Västra Göinge hembygdsförening
Västra Torups hembygdsförening

Höganäs

Fjälastorp-Stubbarps byaförening
Kullens hembygdsförening

Hörby

Frosta härads hembygdsförening
Färs härads hembygdsförening
Föreningen Jöns Henrikssons
minne
Osbyholms byförening

Höör

Frosta härads hembygdsförening
Föreningen Höörs mölla

Södra Ringsjöortens bygdeförening

Klippan

Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga
Klippans hembygdsförening
Riseberga-Färingtofta hembygds-
förening
Östra Ljungby och Källna socknars
hembygdsförening

Kristianstad

Everöds sockenförening
Föreningen Blåherremöllas vänner
Föreningen Örsnäs hembygds-
gård
Hembygdsföreningen S:ta Annas
gille i Åhus
Gärds härads hembygdsförening
Museiföreningen Krutbrukets Vän-
ner
Norra Strö hembygdsförening
Oppmanna-Vånga hembygds-
förening
Villands härads hembygdsförening
Önnestadsortens hembygds-
förening

Kävlinge

Föreningen Viking Foundation
Harjagers härads fornminnes- och
hembygdsförening

Landskrona

Borstahusens museiförening
Hvens hembygdsförening

Rönnebergs härads hembygds-
förening

Lomma

Hembygdsföreningen i Lomma
kommun
Lomma museiförening
Skånska lantbruksmuseet i Alnarp,
ideell förening
Torna härads hembygdsförening

Lund

Kulturkvadranten i Dalby ideell
förening
Sandbybygdens hembygdsförening
Torna härads hembygdsförening
Vallkärra-Torns hembygdsförening

Malmö

Limhamns museiförening
Oxie härads hembygdsförening

Osby

Loshults hembygdsförening
Osby hembygdsförening
Sliperiet Gylsboda
Visseltofta hembygdsförening
Örkeneds hembygdsförening

Perstorp

Perstorps hembygdsförening

Simrishamn

Albo härads hembygdsförening
Föreningen för fornminnes- och
hembygdsvård i sydöstra Skåne

Sjöbo

Färs härads hembygdsförening

Torna härads hembygdsförening

Skurup

Vemmenhögs härads fornminnes-
och hembygdsförening

Staffanstorp

Bara härads hembygdsförening
Staffanstorps hembygdsförening

Svalöv

Onsjö härads hembygdsförening
Rönnebergs härads hembygds-
förening
Röstånga turist- och hembygds-
förening
Stenestadsortens hembygds-
förening

Svedala

Föreningen Svedala-Barabygden
Oxie härads hembygdsförening

Tomelilla

Föreningen Tomelilla byagård
Föreningen Övraby mölla
Hembygdsföreningen Bengte-
mölla Gårds vänner
Othinslunda hembygdsförening

Trelleborg

Gårdslövs byalag
Kulturgruppen Anderslöv och
bygden
Norra Grönby mölleförening
Sirmiones skeppslag
Vemmenhögs härads fornminnes-
och hembygdsförening

Vellinge

Falsterbonäsets museiförening
Oxie härads hembygdsförening
Stora Hammars mölleförening

Ystad

Ljunits och Herrestads hembygds-
förening
Södra Ingelstads härads hembygds-
förening

Åstorp

Kvidinge sockens hembygdsförening
Åstorps hembygdsförening

Ängelholm

Munka Ljungby-Tåssjö hembygds-
förening
OK Origo i Össjö
Spannarpsortens hembygdsförening
Ängelholms hembygdsförening
Ängelholmsbygdens lokalhistoriska
förening

Örkelljunga

Värsjö byalag
Örkelljunga hembygdsförening

Östra Göinge

Glimåkra hembygdsförening
Göinge hembygdsförening
Göinge slättersällskap
Hjärsås hembygdsförening
Knislinge hembygdsförening
Sibbhults hembygdsförening

Kontaktuppgifter Skånes hembygdsförbund

Porfyrvägen 19, 224 78 Lund

046 - 15 80 70

fornamn.efternamn@skaneshembygdsforbund.se

Sven Jensén, ordförande

0708 - 42 12 31

Pia Sander, kanslichef

046 - 15 80 73

Maria Casagrande, hembygdskonsulent

046 - 15 80 71

Sara Williamsson, kulturpedagog/hembygdskonsulent

046 - 15 80 72

Gunnel Pernryd, kontorsassistent

046 - 15 80 70

Carina Johansson, ekonomihandläggare

046 - 15 80 74

Baksidan: valborgsfirande 2019, Örkeneds hembygdsförening. Foto: Sven Persson

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS PERSONAL 2020

Maria Casagrande

Carina Johansson

Åsa Andersson

Pia Sander

Joakim Holmqvist

Sara Williamsson

Zanna Friberg

Martina Håkansson

Gunnel Pernryd

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND

Regional organisation för föreningar vars medlemmar med kunskap och ideella insatser sätter bygdens historia, miljö och sociala liv i centrum.

www.hembygd.se/skane

